

DOMOVINA

Oglasi:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali Dn 0-20, uradni D 0-30, poslano, posmrtnice i. reklame D 0-50. Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Prešernova ul. 54.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno Dn 1.—, štetletno Dn 3.—, polletno Dn 6.—, celoletno Dn 12.—.

Stojmo vedno na straži!

Vedno in vedno si moramo očitati, da se za napredno stvar, zlasti na deželi, dela premalo. Mnogo naprednjakov je brezbriznih, drugi zopet mislijo, da je propaganda in delo za napredno stvar nepotrebno, češ, kdor je napreden, ostane napreden, nazadnjaka pa itak ne pridobiš.

Takšna in podobna naziranja so popolnoma napačna. Delati moramo neprestano, stati moramo vedno na straži, da nam klerikalno črno nazadništvo ne zastrupi popolnoma našega naroda, ki je žalibog zlasti v sedanjih težavnih časih zelo dovzeten za klerikalne sladke vabe. Vzemimo za vzgled vztrajnosti ravno klerikalce, ki so mobilizirali začetkom leta cele množice agitatorjev in agitatoric za svoje časopisje. Klerikalci ne mirujejo nikdar. Bodimo tako vztrajni kakor so oni, ni pa potreba, da vršimo boj za našo stranko na tako hinavsko-lopovski način, kakor to delajo klerikalci. Bodimo vedno odkriti možje!

Demokratska stranka, ki se najodločnejše bori proti klerikalizmu, se je v zadnjem času začela zopet živahnje gibati. Zlasti po Štajerskem se je vršilo že več uspelih njenih sestankov. Na nekaterih je nastopil tudi poslanec dr. Kukovec, ki je v svojih govorih obsojal cepljenje napredne sile v več struj in pozival k združitvi vseh naprednjakov. Ako se združenje naprednih sil kdaj izvrši bo imela klerikalna stranka proti sebi mnogo

opasnejšega nasprotnika. Sedaj so vse naše moči razcepljene, od česar imajo korist le klerikalci, ker se ti napredni drobci, čeprav so mnogokrat v večini proti klerikalcem, porazgube. Upajmo, da pridejo zopet časi, ko se bomo skupaj borili proti glavnemu sovražniku našega naroda, proti klerikalizmu.

Kdorkoli čuti z nami, naj dela po svoji moči za napredno stvar neprestano, kakor delajo vztrajno klerikalci za svojo stranko. Proti klerikalizmu danes boj ni več tako težak, kakor je bil pred vojno. Danes naši ljudje niso več trepetajoči sužnji svojega župnika ali kaplana. Seveda, če ni nikogar, ki bi ljudi utrjeval v boju, morajo podleči. Vsaka trdnjava pade, če branilci ne dobe municije.

V svrhu utrjevanja in širjenja napredne misli je poleg drugega treba širiti napredno časopisje. Za napredno časopisje se na deželi sploh premalo agitira. Brezdvomno bi bil uspeh takšne agitacije za časopisje zelo lep, če bi se vsi somišljeniki zavedali svojih dolžnosti. Saj je vendar dolžnost poštenega naprednjaka, da odvrtače z vsemi sredstvi od naroda mravnjaštvo, s katerim ga hočejo prekriti klerikalci. Ako ne uženemo klerikalizma, nas bodo kmalu prekosili v kulturi tudi zaostali Makedonci. Boj proti klerikalizmu je boj za napredek in čast Slovencev. — Zato ne spimo, temveč stojmo vedno na straži!

Zakupnine občinskih lovov in občinske blagajne

Z občinskimi blagajnami so ravnali klerikalci, ko so še bili neomejeni gospodarji občine, kot svinja z metlom. Le prerado se je dogajalo, da je gospod župan Šusteršičevega kova zamenjaval blagajno občine s svojo denarnico. Prejemki se niso vknjiževali, za izdatke ni bilo dokazov. Revizija bi v takih občinskih gospodarstvih odkrila veliko grdobije.

Posebno poglavje tvori v občinskem gospodarstvu zakupnina občinskih lovov. Mnogo primerov je, ko se občinski lov oddal, zlasti zadnje čase, predno je prišlo prenovljenje občinskih odborov, brez dražbe, aali pa je bila zakupna doba podaljšana kar potom okrajnega glavarstva brez odločitve občinskega odbora. Ko je vrednost denarja po prevratu padla tako nizko, si je marsikateri župan privoščil podaljšanje zakupne dobe za občinski lov na tihem kar za celih pet let, in to za sramotno zakupnino v višini predvojnega zneska. Seveda je lov ostal v takih slučajih klerikalnemu županu ali njegovemu sorodniku ali prijatelju.

Stvar je postala kričeča, ko je ljudstvo videlo, kako visoke vsote je vrgeel lov tam, kjer se je oddajal redno

potom dražbe. Ker so bili napredni občinski odborniki o stvari poučeni in pravočasno na svojem mestu, je sledila proti klerikalni korupciji pritožba. Tako se je ponekod posrečilo šele pri zadnji instanci preprečiti klerikalno namero in spraviti lov na dražbo, kjer je vrgel do dvajsetkrat toliko, kot bi plačal zanj pod roko klerikalni brezvestnež.

Drugo zanimivo vprašanje glede zakupnine občinskih lovov pa je njena poraba. Dohodek lova bi pripadal pravzaprav onim, ki imajo v občini posestva, ki tvorijo skupno lovsko ploskev lovišča. Vsled tega bi bilo zakupnino razdeliti med posestnike občine po razmerju njih posestev. Vendar se je prakticalo večinoma tako, da je ostala zakupnina v občinski blagajni, ki jo je zelo potrebovala. Tem bolj pa potrebuje občinska blagajna ta denar danes, ko pomeni navadno največji del dohodkov sploh. Ako se zakupnina razdeli med občinarje, je treba iskati za kritje občinskih izdatkov drugih virov, torej zvišanje občinske doklade.

Tu se pokaže, kateri zastopniki v občinskem odboru vrše svoj posel res požrtvovalno in v blagor občine. Oni, ki se dajo zapeljati od razpolo-

ženja med občinarji, delajo na razdelitev zakupnine, oni pa, ki jim je na tem, da se vodi varčno gospodarstvo, delajo na to, da ostane zakupnina v občinski blagajni. V tem smislu nekako celo piše «Domoljub» v zadnji številki. Toda «Domoljubove» besede so eno, dejanja klerikalnih občinskih odbornikov pa so drugo. Medtem, ko napredni odborniki nastopajo v občinskih odborih za to, da ostane zakupnina občinski blagajni, zahtevajo klerikalci razdelitev. Ravnaajo se po vzgledu župnika, ki pridiguje o vodi, pije pa vino. Pomotno je pa tudi mnenje občinarjev, da so kaj na boljšem, ako se jim razdeli zakupnina; kajti plačati morajo ne samo vse nazaj v obliki občinskih doklad, marveč jih zadene še večje breme, ker se morajo doklade zvišati tako, da zadenejo ravno najobčutnejše one, ki so dobili razmeroma nezatno vsoto pri razdelitvi.

Veliki obrtniški sestanek v Mariboru

Slovensko obrtniško društvo v Mariboru je sklicalo za ponedeljek zvečer velik obrtniški sestanek, na katerem je poročal poslanec dr. Kukovec, ki je v dolgem govoru temeljito razpravljal o vseh obrtniških vprašanjih, zlasti o potrebi uvoza in izvoza obrtniških surovin ter o povzdigi obrtniške proizvodnje. Dalje je poročal o zakonih, tičočih se obrtništvu, in o potrebi zaščite domače obrti. Dotaknil se je tudi potrebe združitve vseh naprednih narodnih sil, kar more domači obrti le koristiti.

Poslanec Kukovec je bil od zbranih zastopnikov obrtništvu pozdravljan z naravnost navdušenimi ovacijami in je bila soglasno sprejeta od predsednika Novaka predložena resolucija.

Po govoru se je razvila daljša debata, ki je trajala vse do odhoda g. ministra dr. Kukovca do polnoči. V debato so z daljšimi govori posegli tudi podžupan Roglič, predsednik Obrtnega društva Novak, trgovec Weixel, dr. Reisman in drugi.

Resolucija se glasi:

Zahvaljujemo se g. ministru dr. Kukovcu za njegovo uspešno dosedanje podporo mariborskih obrtnikov zlasti pri zadnji obrtniški razstavi. Odobravamo njegovo delovanje v ministrstvu za socialno politiko, posebno na polju socialne zakonodaje in mu izrekamo zato hvaležno zupanje. Prosimo g. ministra in z njim vred vse njegove tovariše poslance v skupščini, da dosledno podpirajo naše težnje, ker smatramo domačo obrt v Mariboru za skrajno važni državotvorni gospodarskodružabni činitelj. Izjavljamo pa ob enem, da bomo tudi mi vse svoje sile posvetili v službo pozitivne državotvorne politike, ker smo mnenja, da bo le koncentracija vseh za obrtništvu odkrito vnetih naprednih sil mogla ustvariti zadostna jamstva za zdrav razvoj obrti.

Politični pregled

V Rimu so volili te dni kardinali papeža. Volili so ga štiri dni. Šest glasovanj je bilo neodločenih in šele pri sedmem glasovanju je dobil večino milanski nadškof kardinal Achille Ratti, ki si je nadel ime

Pij XI.

Kardinal Achille Ratti, sedanjí papež, je bil rojen 31. marca 1857. v Viletta Desio blizu Milana. Izvolitev Rattija za papeža je vzela italijanska vlada z veseljem na znanje, saj pomeni to zmago italijanskega vladnega kandidata.

Kakor poročajo iz Beograda, namerava 63 radičevskih poslancev poslati zastopnikom velesil na genovski konferenci

posebno spomenico zaradi hrvatskega vprašanja.

V tej spomenici, ki je napisana v francoskem jeziku, so obrazložene zahteve hrvatskih separatistov.

V Italiji je izbruhnila vladna kriza in je ministrski predsednik Bonomi z vsemi ministri podal ostavko. Sedaj poročajo, da bo

novi italijanski vlado sestavil de Nicola,

predsednik zbornice. Začel se je že pogajati z raznimi strankami za vstop v vlado. Pri vladi bodo sodelovali klerikalci in najbrže reformni socialisti.

Bolgarija se še ni potolažila vsled izgube važnega ozemlja na Grčijo. Prispela so poročila, da grozi

med Grčijo in Bolgarsko resen konflikt.

Grška vlada obtožuje Bolgarijo, da se je tajno sporazumela s Turki (kemalisti) in da pripravlja napad na grško ozemlje. Baje so se bolgarske čete že začele zbirati ob grški meji. Da bo pa prišlo do kakega večjega konflikta, je pa težko verjetno, ker je danes položaj še takšen, da ne more Bolgarija ničesar opraviti.

Dopisi

Ljubljanska okolica. Na Svečnico sem bil slučajno pri prvi maši v Vodcah. Med čitanjem Pastirskega lista je v Ljubljani dobro znani župnik Peter Janc vernikom pripovedoval, da se je ravno pred par dnevi nekje na Štajerskem pripetil žalosten slučaj, in sicer na ta način, da je neki učitelj peljal šolsko dečo na prosto in tam pred nekim znamenjem v prisotnosti dece Boga zasramoval in preklinjal. Župnik Janc je dejal, da bo dotični učitelj za svoje dejanje najbrže še pohvaljen ali povišan. — Če se je omenjeni slučaj res primeril, potem je višjega šolskega sveta dolžnost, napraviti dotičnemu učitelju uvesti preiskavo, ne pa ga povišati, oziroma pohvaliti. Če pa je slučaj izmišljen, potem pa naj šolska oblast

nastopi napram župniku Jancu. Prav ima župnik Janc, da bogokletstvo in sploh kletvino sovraži, in osebe, ki to počenjajo, pošteno ožigosa, ali mož naj bi začel najprej doma pri Orlih-porkamadonovcih, ki so v tej stroki gotovo bolj izurjeni, kakor pa izmišljeni učitelj tam nekje na Štajerskem ali pa — na Turškem.

Dol. V «Domoljubu» št. 5 me opisuje dopisun šusteršičijanskega kova, kakor že večkrat poprej, da pijem, kakor mavra. Zato sem primoran v svojo obrambo — ne radi dopisnikovih kosmatih uhljev — priobčiti sledeča dejstva: Mojemu stanovanju v Dolu je najbližja Zidarjeva gostilna, kjer že nisem prestopil praga šest mesecev, druga je Fležerjeva, kjer me vidi v gostilni gostilničarka morda dvakrat v letu, pa še takrat mi posili dobra gospa četrt vina brezplačno, za kar sem dobri mamiči hvaležen. V deset minut oddaljeni vasi v Klečah nisem bil v «Jurkato-vi» gostilni že dve leti, pri prijatelju Lenčku se oglasim vsake tri mesece morda enkrat, če pokusim en četrt njegove kapljice, ali pa če mi odstopi kako cigaro. V Dolskem, ki je dober četrt ure oddaljeno iz Dola, nisem videl gostilne pri «Franceljnu» od znotraj že od 25. januarja 1921., pri «Jozelnu» in pri «Krači» pa nisem dal zaslužiti v pol letu vsakemu niti za dve brazilki. Ostanje še vas Beričevo. Glede gostilne pri «Johanu» (Ivanu Gradu) kakor ga dopisunče nazivlje in mu hoče s tem menda predbacivati, kak slab Jugoslovan da je, akoravno poznam prijatelja Ivana in njegovo radodarno roko za narodne namene ter njegovo ljubezen do Jugoslavije, proti kateremu je dopisunče glede požrtvovalnosti in patriotizma kakor krtnina proti Šmarni gori, lahko tudi izjavim, da preteče eden ali dva meseca, da se ne oglasim v njegovi gostilni. Če sem bil pa zadnjič po naključju v gostilni, ki je, dopisunče, tvoje gore list, izjavljam sledeče: 1000 K plačam enemu izmed domačih, ker drugih gostov ni bilo, kdor pod prisego izjavi, da so me ven vrgli; izplačam tudi kakemu drugemu vaščanu 1000 kron, če mi dokaže trditve «Domoljuba». Nadalje takoj odštejem 1000 K staršem kakega učenca iz moje šole ali pa kakemu drugemu odraslemu človeku, kdor mi dokaže, da sem bil v teku treh let mojega «prijetnega» službovanja v Dolu le enkrat «sladko ginjen» v šoli ali pred šolskim poslopiem. Torej, dopisunče, prekrasno priliko imaš, da si osvojiš obljubljen kranec in jih spraviš v svojo bisago! Končno pa veljajo tudi za tebe besede, ki sem jih že enkrat slišal od ene mojih sosedinj: «E, prepleto, če ga kdaj kak kozar-

ček spijem, saj ga moram sama pvačati!» — Če pa v prihodnje ne boš brzdal, dopisunče, svojega strupenega jezika, ti zagotavljam, da te bo minilo veselje do opravljanja, kakor starega konja dirjanje, saj imaš sam poln čeber masla na glavi. Če bodo pri tem prizadeti glede pijanstva in drugih «lepih» reči tudi tvoji somišljeniki, naj se tebi zahvalijo, ki pol življenja porabiš samo za «tuhtanje», kako bi nahujskal soseda proti sosedu. — Kar se pa tiče «Domoljube» pripombe, pozivam sam vsakega občana in šolarja, če le ve kaj o moji osebi, naj se gre pritožiti k višji šolski oblasti. Zato bom hvaležen vsakemu kakor tudi «Domoljubu»! Anton Turk, nadučitelj.

Dolenja vas pri Ribnici. Gabi se človeku, ko čita v «Domoljubu» z dne 25. januarja dopis iz Dolenje vasi pri Ribnici, v katerem zopet nekdo napada naš prejšnji občinski odbor, posebno pa našega prejšnjega župana, in mu očita slabo občinsko gospodarstvo. Laž in nesramno obrekovanje, kakršnega je zmožna edino le hudobna propalica, ne bosta spravila bivšega našega župana pri poštemem ljudstvu ob spoštovanje. Ker nam je predobro znano, kako je on varčeval v občinskem gospodarstvu. Mož, ki je znan ne samo v domačem kraju, da celo po vsej bivši Kranjski kot poštenjak prve vrste, je napaden v «Domoljubu» po obrekovalcu, ki se najbrž boji jeze davkoplačevalcev, ki bodo letos z občinsko doklado tako zelo obremenjeni. Bivši naš župan je prevzel županstvo v letu 1891. in bil župan do 1921., torej polnih 30 let. Od leta 1892. do 1898. je imela občina 4- do šestotne doklade na direktnih davkih. Ko se je leta 1898. povečalo šolsko poslopije v Dolni vasi, se je vzelo posojilo 8000 kron proti amortizaciji na 34 let in od tega leta naprej se je povišala občinska doklada na 10 odstotkov. Davka je bilo predpisanega od 7000 do 7600 kron. Poznejša leta je občina prejela na občinski dokladi od 3900 do 5400 kron na leto. S to doklado se je plačevala najemnina za občinsko pisarno, župana, tajništvo, občinskega slugo, organista, za stvarne šolske potrebe na 5 razredni šoli v Dolenji vasi in v Ribnici. obresti in amortizacija posojila za razširjenje šole v Dolenji vasi itd. Da je občina imela tako majhne stroške, se ima zahvaliti edino bivšemu županu, ki je imel ves čas svojega županovanja po 180 kron na leto. Za tajništvo se je plačevalo do leta 1915 po 300 kron in od leta 1915 naprej po 600 kron in 800 kron na leto. Drva za kurjavo občinske pisarne je župan dobil šele zadnja 3 leta po 2 m³ na leto. Vsa prejšnja leta je rabil za

kurjavo le svoja drva, katera ni nikjer zaračunal. Občina Dolenja vas spada med velike občine v kočevskem okraju, zatorej ima tudi župan, ako sam tajništvo opravlja, mnogo stavek. Znano je, da je prejšnji župan vsakemu, ki je zahteval, delal ob vsakem času vojne vsakovrstne prošnje, in to popolnoma brezplačno. — Kako bo pa zdaj? — Za leto 1922. je občini predpisanih direktnih davkov 30.000 kron. Na te davke je določeno za celo občino 40 odstotkov doklade, kar bo znašalo 12.000 kron. Davčne občine Dolenja vas, Prigorica in Rakitnica plačajo še posebej za šolske in farne potrebščine 65 odstotkov doklade, kar bo znašalo 14.300 kron, torej skupaj 105%. Na trošarino od vina pride 25 %, na pivo, žganje in od vsakega živinčeta, bodisi govedo, tele, prašič, drobnica, po 20 kron, kar bo znašalo približno 15.000 kron, skupaj torej 41.300 kron. Prejšnja leta je občina plačevala 4000 do 5400 kron na leto, zdaj pa naenkrat 41.300 kron. To je torej tista umetnost, ki se je v Dolenji vasi napravila. Umetno pa hočejo celo ljudi farbat, da so se doklade zmanjšale in davek zvišal. Pripravljeni smo bili na sedanje velike občinske stroške, ker takega človeka ne bomo več dobili, ki bi skoraj zastoj opravljal občinske posle, kakor prejšnji župan. Tudi v javnost bi kaj takega ne spravljali, ko bi ne bil nekdo na tako nesramen način napadel prejšnji občinski odbor in prejšnjega župana. Kar se pa tiče prispevka za vzdrževanje meščanske šole v Ribnici od strani tukajšne občine, zaradi česar je toliko krika, ne zadene bivšega župana nobena krivda, ker on ni stavil nobenega predloga ali nasveta v seji, ko se je sklepalo o tem, temveč je večina občinskih odbornikov sklenila, da z ozirom na veliko korist občine tudi prispeva k vzdrževanju meščanske šole. Duhovniki, ki so se najbolj potegovali pa meščansko šolo, so tudi zdaj v novem občinskem odboru. Nekteri od teh so sicer smuknili podklop iz strahu pred koroščem znanega strahovalca.

Soteska. Večkrat smo že mislili pokrtučiti našega g. župnika Alojzija Volca, ki se je kazal velikega liberalca, pa vedno smo odložili, češ, morda se bo mož poboljšal. Toda sedaj ne moremo več molčati, ker si božji namestnik že preveč dovoljuje. V cerkvi slišimo več zabavljanja kot božje besede. Če ne zabavlja na gotove ljudi, zabavlja na Sokole, državo, svobodomislece in napredne časopise. Zadnjič je rekel na prižnici, da postava pušča prosto, če je kdo krščen ali pa ne. Čeprav je to res, vendar to njega nič ne briga. Pusti naj ljudem pravico, ki jim jo daje

država! Potem se je spravil na višji šolski svet. Ljudem, ki niti ne vedo, kaj je višji šolski svet, je pri branju pastirskega lista kvasil o zadnji seji višjega šolskega sveta tako-le: «V višjem šolskem svetu je precej svobodomislecev. Razpisane so bile tri katehetske službe v Ljubljani. Zastopnik svobodomislecev pa se je oglasil, češ da ni treba nastavljanja novih katehetov, ker bo verouk itak odpravljen iz šole, saj na to delajo svobodomisleci». — Pravil je tudi, da so hoteli uvesti v šolo brezversko sokolsko vzgojo. Ne vemo, zakaj bi bila sokolska vzgoja brezverska. Eno zadnjih nedelj je pravil, da hoče država vzeti staršem vse pravice do otrok. Ampak država da te pravice nima, ker so takorekoč otroci njih telesna ali naravna last. Če je kje potreben kancelarparagraf, je to potreben v prvi vrsti pri nas, ker župnik si misli, da sme vse na prižnici govoriti, kar mu pride na misel. Zaradi večnega zabavljanja v cerkvi hodi več ljudi v sosedno faro v cerkev ali pa sploh ne hodi. Ni čuda, ako na ta način vera peša. Želeli bi, da bi nam župnik rajše kaj povedal o knjigi: «V boj za srečno in veselo krščansko življenje». To bi bilo potrebno, da se ne bi mladina pohujševala nad branjem take knjige. Ali pa naj nam bi razložil, koliko vina se je popilo ob ustanovitvi tukajšnjega Orla.

Sodražica. Čitalnica v Sodražici je imela dne 24. t. m. svoj letni zaključek ter je podal blagajnik sledeče poročilo: Skupnega denarnega prometa je bilo 13.106 K, dohodkov 6609 K, izdatkov pa 6497 K. Med izdatke je všteti 2500 K, ki so se vložile v posojilnico ter se bo za to nabavilo večje število knjig. Posojilnica v Sodražici je darovala znesek 750 K. Da je pa prišlo do ustanovitve tega tako prepotrebnega društva, je zasluga tukajšnje krajevne organizacije JDS, ki je dala znesek 3673 K v narodne in kulturne namene. Čitalnica je imela med letom 63 rednih članov ter je bila naročena skoro na vse liste, tako da smo prejeli 5 dnevnikov, pet tednikov ter 4 mesečnike. Gosp. nadučitelj Vrbič nam je za letošnje leto daroval «Preporod» in «Sadjarja». Čitalnica je nabavila med letom precej knjig, ko se knjižnica malo izpopolni, se prične takoj z izdajanjem knjig. Člani se tudi tem potom obveščajo, da se je morala povišati članarina na 6 K mesečno. Čitalnica je ves dan odprta ter je kurjeno tudi zvečer. Namen Čitalnice je: 1.) Narodnost in izobrazba. 2.) Prostor je za člane in po njih vpeljane goste. 3.) Vsak si šteje v čast in ponos, biti član društva. 4.) V društveni sobi se sme gojiti le to, kar je v korist iz-

A. ROJ:

Pisma klerikalnega poslanca svojemu župniku

III.

Častiti gospod župnik! V poslanski zbornici je nastal hud prepir. Ker sta naš škof in naš voditelj Antona, smo mi katoliški možje za Antonomijo ali polomijo, neverniki in krivo-verniki pa so za nek cekralizem ter zahtevajo, da bi mi še nadalje s cekarjem na božja pota hodili. Pa mi se bomo, ako obvelja polomija, z avtomobilom vozili na Brezje, kupili povsod nove zvonove, pozidali še večje in lepše farovže, in veliko je še hribov na Slovenskem, na katerih ni cerkve in ki čakajo, da jih kronamo s cerkvami za romarje. Pri tej priliki, mislim, bi se dala tudi moja hiša, ki je že stara in za katoliškega

poslanca neprimerna, ter jihni svinjaki, ki so tudi premajhni, nekoliko razširiti in popraviti, ali pa nanovo postaviti. Gospod Sušnik so v tem prepiru sicer rekli, da imamo premalo šol, pa to je bilo samo za vlado, kajti doma na vsakem shodu povemo vernemu ljudstvu, da je šol in učiteljev veliko preveč, razen če bi učili samo katekizem in bi učitelji samo prečastite ubogali. Tako mislim, da bi se tudi šolska poslopja v naši Antonomiji dala bolje porabiti, n. pr. za Orle in Marijine device. To bi bilo pravo katoliško in kristjansko življenje! Pa nasprotniki so od samega vraga — Bog mi grehe odpusti! — Demokrat Pribičević se je tako besno zagnal v našega gospoda Korošca, da so morali kar umolkneti. Jaz sem hotel razbijati po mizi, kar so mi prej ukazali, kadar bo sila, a ker sem videl, da so naš voditelj vsi blede in imajo samo ušesa rdeča, sem tudi jaz utihnil, posebno

ko so začeli vpiti nasprotniki o tistih nedrijah, spodnjih krilih, pomadi in svilenih nogavicah, katere so gospod Korošec v Ameriki naročili za naše Marijine device in o katerih sem jim zadnjič pisal, da je vse resnica, kakor mi je katoliški tovariš pravil. Ogenj v strehi pa je bil, ko so naš gospod Sušnik nekaj bleknili o macedonski Antonomiji! Pa je bilo tudi res malo neumno, ker tam nimajo niti škofa Antona, niti voditelja Antona. Zakaj naj bi imeli Macedonci Antonomijo, mi smo zadovoljni, če dobimo slovensko polomijo. Taka je vsa ta stvar. Tudi ne morem razumeti, zakaj naši lovijo in vtikajo Nemce in Madžare v Vojvodini v našo katoliško stvar, pa je že menda tako božja volja in gospodu Korošču se moramo pokoriti, čeprav so jo s tistimi ženskimi štumfji nekam zavozili — Bog jim grehe odpusti! Vendar upam, da jo bomo nazadnje še dobro izpeljali, kajti prst bož-

ji se že kaže: poslal nam je novega bojvnikaravno zdaj, ko smo vsi utihnili in ga najbolj potrebujemo: to je neki Žebot iz Maribora. Sicer je mož bolj majhen in podoben tistim židom, ki so včasih po sejnih vpili: «Vse po deset!», pa ima baje tako silo v svojem govoru, da so liberalni Korošci pred plebescitom na taboru v Sinčivasi kar trumoma bežali, ko jim je razlagal na visokem odru tam v hosti svete resnice katoliške cerkve. Pravijo, da so potem vsi, kateri so ga slišali, glasovali za Nemško Avstrijo. Tako je ta slavni mož očistil našo Jugoslavijo za dobrih 100.000 mlačnih katoličanov in to mu bo gotovo v nebesa pomagalo, zlasti, ako nam še zdaj pomaga in Srbe užene; naš voditelj stavijo edino na njega svoje upanje.

Blagoslovite svojega pokornega

Janeza Telebnika
poslanca SLS.

obrazbi, v napredek društva in tudi posameznikov. 5.) Vse, kar ne spada sem, se mora brezpogojno opustiti. 6.) V društvu se izpopolni vsestransko! Zunaj med narodom delaj za dom, rod, blaginjo, napredek, čast in poštenje! 7.) Pridobivanje članov je vsakodar dolžnost in sveta naloga, množiti imetje v denarju kakor tudi v knjigah. 8.) Izposojene knjige ne daj drugemu! Časopisov ne jemlji na dom! 9.) Pazi na red in snago! Spoštuj disciplino! Dostojnost ti bodi nad vse! 10.) Ob času predavanj ne kadil! 11.) V pesti moč, v srcu odločnost, v mislih domovina. Odbor.

Mala Nedelja. Tukajšnji tamburaški pevski zbor priredi v nedeljo dne 19. t. m. v gostilni gosp. Kosija predpustno zabavo s plesom in tamburanjem. Začetek ob štirih popoldne. Priidite v obilnem številu! Vstopnina neznatna.

Polenšak pri Ptuj. («Vzor» duhovnika, ki noče izpolnjevati stanovskih dolžnosti.) Da se nahaja med duhovščino mnogo samovlastnežev, ki ne izpolnjujejo svojih dolžnosti po naukih Kristusa, je znano že marsikomu. Vzгляд vseh teh pa je gotovo naš skrajno nepriljubljeni župnik Poplatnik, kateri si zna računati vsako opravilo zelo visoko. Za spoved k bolnikom na dom pa si le ne upa vpostaviti takse za par sto kron. Zato ga silno jezi, če mora zdaj po zimi, ko so ljudje precej bolehlavi, k bolnikom na dom spovedovat. Dne 21. januarja ob 5. popoldne je bil klican, da prinese zadnjo popotnico na smrt bolnemu v tričetrt uré oddaljeni Prerod. Rekel je, da on ponoči na noben način ne gre na spoved. Naj pridejo drugi dan po maši po njega. Do tega časa pa je bolnik že tako oslabil, da ga ni mogel več spovedovati in mu je mogel podeliti samo sv. poslednje olje. Bolnik je drugi dan umrl. Še k enemu bolniku so ga klicali isti večer. Takrat pa se ni oglasil niti on, niti mežnar. Dne 29. januarja po maši zjutraj je bil prošen, da gre z zadnjo popotnico k neki na smrt bolni ženi. Obregnil se je nad prosilko (njeno hčerjo), da on ni iz železa in da ne more. Rekel ji je, da naj pride po večernicah k njemu, da ji pove, če bo prišel v pondeljek ali v sredo. Ker se je predstavil neki mlad fant, da ga dovede na dom bolnice kot spremljevalec, se je obregnil nad njim: «Kaj pa ti iščeš tukaj? Kaj tebe to briga?» Ko so ga drugi dan spet nujno klicali, da naj pride in podeli bolnici sv. poslednje olje, je bila ista v smrtnem boju že v popolni nezavesti in je takoj po njegovem odhodu izdahnila svojo dušo brez zadnje tolažbe. Ker farani niso toliko premožni, da bi potlakovali vsa pota s kamenjem, kakor že ima naš župnik potlakovano pot od farovža do cerkve, si on baje pri vsaki priliki, kadar gre na spoved, pri padcu poškoduje roko ali nogo. Tega bi seveda ne bilo, če bi smel po svoje zaračunati opravilo, kajti naši težko prisluženi novci mu zelo dišijo. — Kaj porečejo farani na to? «Ti, ki imaš na vesti vse grehe napovedanih umrlih, se upaš še vsak dan opravljati službo božjo in pridigovati o krščanski ljubezni in krščanskem usmiljenju do bližnjega?» Stavimo še odprto vprašanje knezoškofijskemu ordinarijatu v Mariboru in vsem poštenim sosodnim dušnim pastirjem: «Ali Vas ni nič sram sovrstnika, ki razgraja na pokopališču ob odprtem grobu in ki ne ponese bolnikom na smrtni postelji o pravem času zadnje tolažbe ter zametuje nauke Kristusove in tepta svoje stanovske dolžnosti?» Bilo bi v interesu cerkve in vseh poštenih dušnih pastirjev, da bi že enkrat odstranili iz svoje srede

tovariša, ki sramoti ves stan, kakor se mora to zgoditi v enakih slučajih pri drugih stanovih, ki hočejo uživati spoštovanje ljudstva. Zato kličemo farani Polenšaka vsem poštenim dušnim pastirjem: «Potrudite se Vi gospodje, da ne bo popolnoma propadlo zaupanje v duhovnike v naši fari». — Farani.

Braslovče. Mariborski «Pijani gospodar» hvalisa v eni svojih številok braslovška dekleta, ki so mu baje priborila 132 novih naročnikov. Kakor pravi nadalje list, je po zaslugi braslovške Dekliške zveze klerikalno časopisje organizirano tako, da ima po več družin skupaj en list, in vrh tega je še naročen za vsako vas po en list, ki roma od hiše do hiše. Tudi so nabrala — poročla «Gospodar» — vrta braslovška dekleta poseben časopisni sklad v znesku 917 kron, od katere vsote so se naročili listi ubogim, ki naročnine ne zmorejo. — Stvar pa je sledeča: Tistih 132 naročnikov je večinoma naprednjakov, katerim se je brez vsake naročbe predrzo vsiljivo začel pošiljati «Slovenski gospodar» — menda za tisti časopisni sklad, katerega so zbrale ne dekleta, temveč večinoma stare tercijalke, med temi takšne, katere označuje tudi marsikateri klerikalec mirnodušno za prismojene babnice. Ta uboga ženščeta, katerih topoglavost vzbuja včasih res usmiljenje, so si v svojih revnih glavah pač mislile: «Naročile bomo klerikalne liste naprednjakom, ki se bodo takoj spreobrnil v klerikalce, ko bodo brali «kunštne» stvari v «Gospodarju». Mi napredni kmetje odločno izjavljamo, da bi bila za nas največja sramota, če bi se čutili nekako pod vplivom teh žensk, ki v svoji tercijski zabitosti ne vidijo neštetih laži in ostudnih zavijanj, ki jih je «Gospodar» vedno poln. Lažnivi Kljukec, kot je «Gospodar», nas bo samo utrdil v našem naprednem prepričanju. Radi bi končno tudi vedeli, kateremu revežu se je iz tistega sklada naročil list. Večinoma tisti, ki se jim je po sili poslal «Gospodar», niso ravno reveži, ki bi ne zmogli par kronic. — Nekatero tercijalke so nabirale, kakor smo doznali, denar celo pod pretvezo, da bodo naročile mladinske spise za otroke. Navadno so ujele na ta limi žene, kadar ni bilo moža doma, vsled česar so povzročile marsikje prepire med možem in ženo. — «Slovenski gospodar» pravi tudi, da se v Braslovčah prav pridno pobira za zvonove. Povedal seveda ni, da so za zvonove darovali še največ napredni kmetje. Pri nas velja sedaj, ko imamo novega dekana, sploh samo: Daj, daj, daj! Mi damo mnogokrat, ker se ne prepiramo radi, toda končno nam bo le preveč. Škoda, da je tako rano umrl prejšnji naš dobrosrčni dekan Hribernik. Ta se ni nikdar ravnal po načelu: Daj!, temveč je sam dajal, če je kaj imel.

Sokolstvo

Sokol v Boštanju je priredil nedavno v sokolski dvorani v Sevnici Medvedovo dramo «Na odru življenja» in burko «Zdravnikov strežnik». Igra je izpadla zelo povoljno. Igralci so svoje vloge izborni rešili.

Zdravnik in stara devica.

Nekje na svetu je svetoval neki zdravnik stari gospodični, naj se omoži, ker potem ne bo več tožila o brezpomembnih boleznih.

Gospodična mu je hitro odvrnila: «Vzemite me kar vi, gospod zdravnik!»

Ker pa tudi zdravnik ni bil v zadregi z odgovorom, je rekel: «Zdravnik le zapiše zdravilo, zaužije ga pa ne!»

Kmetijski glasnik

PROČ Z OZKIMI KRAJI!

Pri nas obdelujemo njive na ozke kraje, na široke kraje in tudi brez krajev. V ljubljanski okolici delajo tudi «ogone», najožje kraje, ki štejejo po štiri brazde. Najbolj so razširjeni ozki kraji s 6 do 10 brazdami, kakor da bi bili ti kraji najboljši. Najdemo jih malone povsod, v najrazličnejših legah in na najrazličnejši zemlji. Delamo jih naprej, kakor smo jih prevzeli od svojih prednikov in kakor smo vajeni, brez vsakega posebnega razmišljanja, ali so ti kraji tudi res opravičeni ali ne.

Že dejstvo, da so ti kraji razširjeni v najrazličnejših talnih razmerah, mora v nas vzbuditi pomisleke. In če le malo razmišljujemo o dobrih in slabih straneh takih krajev, moramo priti do zaključka, da imajo ti kraji napake, zaradi katerih bi jih morali vsaj po ugodnih legah takoj opustiti.

Prva škoda, ki se kaže pri ozkih krajih je ta, da odpade z razori veliko prostora, ki ga danes ne smemo pogrešati. Kjer je razor, tam ne zraste nič poštenega. Kolikor je razorov, toliko prostora je zrušenega! Pridelki s tako obdelanih njiv so zaraditega tudi v obče bolj pičli. Že na posameznih njivah je škoda za te prazne prostore velika, kaj šele po celih legah in pokrajinah! Koliko prostora se na ta način po nepotrebnem izgubi! Ta izpadek znaša na tisoče centov pridelka po naših krajih!

Druga slaba stran ozkih krajev se kaže pa v tem, da se pri ozkih krajih zemlja primeroma najslabše, najbolj površno obdeluje, kajti po razoru samem ostaja pusta celina. In čim širše brazde delamo, tem slabše je to delo! Pri takem obdelovanju imamo samo to dobro — če se sme sploh to za dobro šteti — da smo z oranjem prej ali hitreje gotovi. Najbrž je prav v tem in pa v stari navadi iskati tudi glavnega vzroka, da so ozki kraji našim gospodarjem tako priljubljeni. Čim več je razorov, tem manj je dela; pomisliti pa je, da je tem manj tudi obdelanega in rodovitnega sveta! Na ta način opravljeno «bolj uspešno» obdelovanje, ki je pa v resnici le bolj površno, nas pa ne sme zavajati, da bi v ugodnih legah še dalje ostajali pri ozkih krajih!

Le tam, kjer so ozki kraji potrebni in opravičeni zaradi moče ali tanjše rodne plasti, tam naj se še dalje pridrže, povsod drugod naj se pa umaknejo širokim krajem ali pa oranju brez krajev.

Proč tedaj z ozkimi kraji!

VEČ KRME!

Letošnjo zimo čutimo prav v živo, da je potrebna krma glavni pogoj ne le za napredek naše živinoreje ampak tudi za obstanek našega gospodarstva. Letos trpi vsa naša živinoreja, trpelo bo pa tudi še naše poljedelstvo, kajti če ni krme, manjka tudi gnoja, ki je eden glavnih pogojev za vse druge pridelke.

Letošnja zima nas uči, da moramo na pridelovanje zadostne krme obratiti vso skrb. Še posebej po krajih, kjer manjka travnikov.

Pridelek krme lahko povzdignemo na dva načina. Prvič na ta način, da sejemo tam, kjer je dosti njivskega sveta, več krmskih rastlin kakor dosedaj, zlasti več detelje. Pridelovanje detelje bi se dalo še tu in tam pomnožiti, po-

vsod pa ne, ker se njeno pridelovanje ne da poljubno razširiti z ozirom na njene lastnosti in zahteve v kolobarjenju z drugimi rastlinami. Dosti je, če obdelamo v naših razmerah šesti del vseh njiv z deteljnimi rastlinami. Detelje so naši prvovrstni pridelki, ne le zaradi svojih ugodnih košenj ampak tudi zaradi tega, ker nam po naših krajih prav dobro uspevajo.

Drugič je pa mogoče pridelek krme na ta način pomnožiti, da deteljam in travnikom dobro gnojimo. To storimo pa lahko povsod in zato je ta način pospeševanja na splošno priporočati.

Dobro gnojenje je glavni pripomoček za povzdigo krmskih pridelkov. Gnoja je treba travnikom in treba ga je deteljiščem. Čim bolj bomo gnojili, več bomo dosegli. Saj pridejo tudi po drugih krajih na ta način do večjih pridelkov in s tem tudi na svoj račun. Gnoj dela bogato košnjo! Ko bomo na ta način povzdignili pridelek krme, bomo vse dosegli: pridelali bomo tudi bolj tečno krmo in z njo več užitka pri živini, pridelali bomo pa tudi več in bolj tečnega gnoja. S tem bomo pa zopet najugodnejše vplivali tudi na vse naše druge pridelke, ki jih dobivamo iz njiv in travnikov itd. Povsod bo več uspeha!

Z večjim pridelkom krme bomo lahko izboljševali dosedanje uspehe naše živinoreje, prav tako pa tudi pospeševali pridelke našega poljedelstva.

Imejte to pred očmi! Skrbimo tedaj, da bomo z dobrim gnojenjem travnikov in deteljišč pomnožili pridelke krme, ki je pred vsem merodajen za vse izboljšanje našega kmetijstva.

PRVA NAPAKA PRI SAJENJU SADNEGA DREVJA.

Sadno drevje ne sadimo samo za par let, ampak za celo človeško dobo in dalje. Zaradi tega mu treba zemljo kolikor mogoče dobro pripraviti, da bo lahko dobro uspevalo in trajno rodilo. Le pogledimo in učimo se, kako skrbno se pripravila zemlja za nove nasade vinogradov, ki se zasajajo za 30 do 40 let! Kako se zemlja za trte čez in čez globoko prekoplje ali rigola, in kako se pri saditvi mladim trtam gnoji! Tudi za naše njivske rastline se zemlja primeroma dosti bolj obdela kakor pa za sadno drevje.

Ali je prav, da smo pri sadnem drevju tako površni, kadar ga sadimo? Kolikokrat se ne vidi, da se izkoplje šele tik pred saditvijo jama, včasih samo za dober klobuk velika, v katero se potisnejo korenine mladega drevja! To pa ne glede na to, ali je bila zemlja prej kaj obdelana ali ne!

Če primerjamo to naše ravnanje z delom pri trtah in drugih rastlinah, potem moramo priti do zaključka, da delamo napačno in da smo sami krivi, ako nam mlado sadno drevje od vsega početka naprej ne uspeva in ne kaže tiste rasti in plodovitosti, kakor bi bilo želeli. Namesto da bi nam mlado drevje veselo rastlo, nam zastaja, postaja zanikrno, tako da mora človek izgubiti vse veselje do sadjarstva. Najlepše je pa to, da delamo potem za take neuspehe odgovorne zmeraj le dotične drevsnice! Dajmo vendar izpregledati naše napake! Sadno drevje potrebuje za uspešno rast ravno tako ugodnih pogojev kakor vinska trta, in ni prav nobenega razloga, da bi se s sadnim drevjem slabše ravnalo kakor pa z

vinsko trto. Nasprotno! Treba ga je skrbno saditi in skrbno vzgajati!

Ze vsled presajanja trpi mlado drevesce, ker zgubi korenine in pride navadno v povsem druge življenske razmere, v drugo zemljo, drugo lego in večkrat tudi še v drugo podnebje. Dajmo mu zaraditega saj to ugodnost, da mu zemljo dobro pripravimo. S tem mu najbolj pomagamo, da bo v prvi mladosti bolje uspevalo. Napravimo mu dosti veliko in dosti globoko jamo in skrbimo, da pride h koreninam najboljša zemlja, ki smo jo izkopali. Naj se mu tudi pognoji, da bo več vspeha, saj bo treba tudi še pozneje večkrat gnojiti, če hočemo računati na boljšo rodovitost. Stavimo vse kar treba, da nam mlado drevesce raste, in pomislimo, da se mu je tudi v drevesnici dobro godilo, da se je skrbno gojilo, pridno okopavalo itd. in da je treba s tem delom nadaljevati, dokler se drevesce ne opomore. Potrebne prostorne jame je pa najboljše delati že na jesen.

NAJBOLJŠI GNOJ.

Vrednost hlevskega gnoja, ki ga naši gospodarji pridelujejo, je prav različna. Nihče pa na to dosti ne misli, dasi je učinek različnega gnoja na rodovitost zemlje v tem slučaju prav različen. En voz gnoja, recimo pri sosedu A. je po svoji vsebini lahko še enkrat toliko vreden kakor pri sosedu B. Ali pa še več!

Ali smo o tem že kdaj kaj več razmišljali? Od kod so te razlike? Ali smo že razmišljali o učinkovanju tako različnega gnoja?

Te razlike pri gnoju prihajajo, na kratko povedano, od različnih sestavnih delov gnoja, prihajajo pa tudi od tod, kako se je z gnojem ravnalo.

Kar se ravnanja samega tiče, lahko trdimo, da se pridelava najboljši gnoj v tem slučaju, če ostane v hlevu pod živino. Tako shojen in stlačen gnoj se najugodnejše razkrajja in postane največ vreden. Tak gnoj je vlažen, ima zadosti toplote in dosti zraku, torej vse tiste pogoje, ki so potrebni za najbolj pravilno razkrajjanje gnoja v različne gnojilne in redilne snovi. Vnanji vplivi moče, suše itd. mu pri tem prav nič ne škodujejo. Za gnoj sam bi bilo zaraditega najboljšje, da bi ga puščali v hlevu pod živino in da bi imeli hlevske staje takorekoč za gnojišče. Na ta način bi se pridelal najboljši gnoj.

Lastnik osla in tat

(Arabska pripovedka).

Dva tatova sta videla nekoč na cesti moža, ki je gnal za sabo na uzdi osla. Mož je bil videti nekoliko omejen, in zato je dejal eden tatov drugemu: «Jaz bom temu možu ukradel osla». — «Kaj, pri svetlem dnevu boš kradel?» — «Gotovo! Pojdi z menoj!» je rekel prvi, stopil k živali, ne da bi gonjač to zapazil, snel oslu uzdo in si jo obesil sam na vrat. Gonjač je šel mirno naprej, ker je mislil, da mu osel še vedno sledi. Medtem je drugi tat z oslom izginil. Čez nekaj časa se je tat, ki je imel uzdo na vratu, nenadoma ustavil in ni hotel iti naprej, čeprav je gonjač z vso silo vlek. Ves razjarjen se je gonjač končno obrnil in je zagledal namesto osla na uzdi človeka.

«Kdo si?» je zklical prestrašen. — «Jaz sem osel», je odgovoril tat. «Bil sem poprej človek, ker sem se pa preveč družil z slabo družbo, je postala moja stara pobožna mati resno huda na mene. Pretepla me je pošteno in da bi se končno navadil tudi delati, me je spremenila za

Toda pri tem vprašanju ni mero-dajna samo vrednost gnoja, ampak v poštev pridejo tudi interesi ali koristi naše živinoreje. Ti nam pa vevaj, da moramo z gnojem ven iz hleva. Naši hlevi so že sami na sebi premalo zdravi, ker so premalo zračni in ker jim manjka tudi drugih zdravstvenih pogojev. Ako bi o takih hlevih puščali še gnoj, da bi tam razpadal in gnijl, potem bi trpela škoda naša živina, ne le v zdravstvenem oziru ampak tudi na vsem užitku, ki ga od nje zahtevamo. To nam potrjujejo izkušnje, ki so se v tem pogledu dobile po hlevih, kjer se je puščalo gnoj dalje časa pod živino ležati. Ker moramo z gnojem tedaj ven na gnojišče, dajmo zunaj saj to storiti, kar dela z njim živina v hlevu. Dajmo ga tlačiti! Dajmo ga po vsakem kidanju poravnati in na to stlačiti. Naj ga živina izhodi! Dobro stlačen gnoj se zunaj na gnojišču ravno tako ugodno razkrajja kakor v hlevu pod živino. Pred drugimi neugodnimi vplivi ga pa zunaj tudi lahko varujemo, če imamo dobra gnojišča.

Po celem svetu ga danes spravljajo ven na gnojišča in pridelujejo gnoj, ki ni nič slabši, kakor če bi ležal pod živino. Stavimo tudi pri nas tako in skrbimo, da se gnoj na gnojišču prav obdeluje, da se poravna in stlači, kajti tudi na ta način se lahko pridelava najboljši gnoj, v kolikor se tiče našega dela.

SAJ ENO GNOJIŠČE!

Gnojišče! To vprašanje je po naši deželi povsod zelo pereče. Toda, kdo se zmeni za to? Naši gospodarji imajo gnojišča, od pamtveka enako slaba. Sem in tja se razpravlja o potrebi boljših gnojišč, posebno po kakem kmetijskem predavanju, toda slej ko prej ostane vendar le vse pri starem. Imamo cele vasi, kjer ni ne enega poštenega gnojišča!

Res je sicer, da si naši gospodarji večkrat tudi sami ne znajo prav pomagati, ker so ali premalo izvedeni o pravilni napravi gnojišč, ali pa ker nimajo nobenih zgledov, ki bi jih spodbujali k izboljšanju svojih gnojišč.

V obče pa lahko trdimo, da je po deželi še vse premalo smisla za pravilno pridelovanje gnoja in s tem vred tudi za izboljšanje gnojišč. Kakor, hitro bo prodrlo med naše gospodarje prepričanje, da se z gnojem še v obče slabo ravna, bo pri-

10 let v osla. Kot takšen sem ti doslej zvesto služil. Danes je deset let minulo in zato se mi je zopet povrnila človeška postava in razum».

Lastnik osla si je ves nesrečen predbaval, da je pustil toliko časa izvrševati človeku, ne da bi vedel, živalsko delo. «Resnično mi je žal», je dejal, «da ti je šlo tako slabo, toda ne morem več pomagati. Tukaj vzemi to denarnico kot plačilo za tvojo službo in začni redno življenje!» S temi besedami je odpustil tatu.

Tat je šel po svoji poti in je kmalu došel svojega druga z okradenim oslom. Zelo sta se smejala, ker se jima je šala tako posrečila in sta prodala ukradenega osla v mestu.

Prejšnji oslov lastnik si je hotel nekaj dni nato kupiti novega osla. Prišel je na trg in si jih je ogledal več komadov, katere so tam ponujali. Nenadoma je opazil na hrbtu nekega osla znano ožgano znamenje. Ogledal si ga je natančneje in je spoznal svojega starega osla. «O ti hudobnež», je vzkliknil, komaj si bil nekaj dni človek, si že zopet zašel v slabo družbo in tvoja stara mati te je gotovo zopet spremenila v osla. Tebe ne kupim več!»

šel tudi čas, da bodo začeli popravljati in zboljšavati svoja gnojišča. Vsa naša gnojišča so pa danes žal še verna slika naše kmetijske zaostalosti.

Zato pa nujno želimo, da pridemo že enkrat tudi v tem pogledu naprej. Saj eden izmed naprednejših gospodarjev v vasi naj bi si napravil gnojišče, da ga bodo sosedje lahko posnemali. Saj se dajo naši gospodarji radi poučiti in tudi radi posnemajo, če vidijo kaj dobrega in posnemanja vrednega.

Vsaka vas naj bi dobila saj eno dobro gnojišče, da bi se na njem lahko zглеđavali sosedje! To gnojišče bi moralo biti razmeram in potrebam malega posestnika prikladno in vendar svojemu namenu primerno napravljeno. Brez dragocenih naprav, ki jih naš mali posestnik ne zmore. Glavna stvar bi bila gnojiščna jama, v katero bi se morala iztekati vsa gnojica, ne le iz govejega hleva ampak tudi izpod svinjakov. Prav z gnojiščno jamo se bo najprej pokazal prvi in najbolj očiten vspeh dobrega gnojišča, pokazal se bo pa tudi v tem, da je mogoče na dobrem gnojišču z gnojem še vse bolj pravilno ravnati in zlasti gnoj bolj varovati pred neugodnim vplivom vremena. S tem bomo pa veliko ugodneje vplivali na večji in boljši pridelek gnoja kakor je bilo to na sedanjih gnojiščih mogoče.

Našim boljšim gospodarjem zaraditega nujno svetujemo, da začnejo z izboljšavanjem svojih gnojišč. Vsaka vas naj dobi vsaj eno dobro gnojišče! Napredni gospodarji so pa poklicani, da prednačijo tudi v tem pogledu!

KATERA VRSTA PESE JE NAJBOLJŠA?

Danes nam ponujajo semenski trgovci po svojih cenikih razne vrste pesnega semena. Prodajajo seme mamutovke, ekendorferce, oberndorferce itd.

Nekatere teh vrst so nam že znane, vse pa ne. Vprašanje nastane, katera vrsta je za našo zemljo najboljša, in katero sorto bi kazalo za pridelovanje najbolj priporočati. Pri tem vprašanju je pred vsem to le podjarjati.

Pridelek pese se ravna v prvi vrsti po zemlji, po gnojenju in obdelovanju. V enakih razmerah se ravna pridelek najbolj po gnojenju in po okopavanju. Čim bolj ustrezemo pesi v teh dveh ozirih, tem lepšo peso bomo imeli. V drugi vrsti se ravna pridelek po semenu oziroma po vrsti pese.

Kar se raznih vrst pese tiče, so vse te vrste iz Nemškega. Tam so se z velikim vspehom vzgajale vse novejšje in sloveče vrste krmilne pese. Vse te vrste se odlikujejo z bogatimi in težkimi pridelki. Dočim se naše domače pese pridelava po 150 do 200 metr. centov na 1 hektar, znašajo pridelki izboljšanih vrst tudi po 300 do 400 metr. centov, če so podani tudi vsi drugi pogoji za tako obilno rodovitost. Tedaj še enkrat toliko!

Dosedaj so se pri nas izvršno sponašale vse zgoraj navedene vrste pese: rudeča mamutovka, rumena ekendorferca in rumena oberndorferca. To so tudi najbolj rodovitne vrste, in kaže za to, da tudi še naprej pri njih ostanemo. Kmetovalcem po deželi je močno priljubljena rdeča mamutovka, ki gleda s svojimi dolgimi koreninami več kot na pol iz zemlje. V srednje težki zemlji se sponaša prav dobro valjasta ekendorferca, in v težki ilovnati zemlji pa okrogla oberndorferca, ki raste s svojo korenino skoraj čisto nad zemljo, vsled česar se prav lahko debeli na prav težki zemlji, če so le tudi vsi drugi pogoji ugodni.

Pri krmilni pesi zahtevamo debele in težke korenine. Te se pa lahko razvijajo le v zemlji, ki je močno gnojena in dosti rahlja, da se korenina lahko debeli. Če je zemlja težka, se mora s ponovnim okopavanjem pridno rahljati, da se pesa debeli. Zato tudi lahko opazujemo, kako se po vsakem okopavanju pesa hitro pomaga in redi, in kako ostajajo v nasprotnem slučaju korenine slabe, če manjka motike ali okopalnika. Zaraditega lahko trdimo, da je treba tem bolj obdelane zemlje, čim bolj raste pesa s svojo korenino notri v zemlji in čim težja je zemlja.

Gospodarstvo

— Vrednost denarja. Dne 9. t. m. se je dobilo: za 302 do 303 naše krome 1 dolar, za 4 naše krome 100 avstrijskih kron, za 570 do 580 naših kron 100 češkoslovaških kron, za 1440 naših kron 100 italijanskih lir, za 153 do 160 naših kron 100 nemških mark, za 46 in pol do 47 in pol naše krome 100 madžarskih kron, za 2575 do 2590 naših kron 100 francoskih frankov.

— Množina denarja v prometu. Po izkazu Narodne banke SHS z dne 22. januarja je bilo v prometu za 4.593.827.180 papirnatih dinarjev. Dobro znamenje je, da se množina papirnatega denarja od 15. do 22. januarja zmanjšuje za skoro 49 milijonov dinarjev, a kovinska podlaga se zvišala za preko 3 in pol milijona na 401.192.872 dinarjev. Upajmo, da bo to ugodno vplivalo na vrednost našega denarja.

— Cene na ljubljanskem trgu. Prejšnji teden mesa ni primanjkovalo. Cene so bile: goveje meso I. vrste 38 do 42 K, na trgu po večini 34 do 36 K ter 28 do 30 K, telečje meso 40 K, svinjsko 46 K, hrbet brez priklade 60 K. Slanine je dovolj po ceni od 74 do 80 K kg; mast 85 K kg. Mleko liter 10 K, surovo maslo 140 K, čajno maslo 180 K. Jajc na trgu zopet primanjkuje; plačujejo se po 8 do 9 K komad. Sadje na trgu ima sedaj sledeče cene: jabolka 18 do 24 K kg, oranže 4 K komad. Mlevski izdelki slone na ceru 24 K za moko št. 0, najslabša črna moka 17.50 K, ješprenj 20 K, otrobi 8 K, koruzna moka 17 K, ajdova moka 26 K, pšenica 17 K, rž 13.50, ječmen 12.70 K, oves 12.50 K, proso 9 K, koruza 13 K, ližol 14 do 15 K, leča 37.50 K. Zelenjava ima vsled letošnjega pomanjkanja visoke cene. Cebula 20 K, krompir 6 K, mestna aprovizacija 5 K. Špecerijsko blago: slabša kava 96 K, kava I. vrste 160 K kilogram, kristalni sladkor 56 K, v kockah 60 K, riž od 30 do 44 K, po kakovosti, namizno olje 96 K, jedilno 84 K, slabša paprika 60 K, boljša 150 K, petrolej 20 K liter, testenine 32 do 36 K.

— Žitne cene. Cene pšenici so v zadnjem času zopet narastle. V Somboru so bile 4. t. m. sledeče cene: pšenica 1610 do 1630 K, koruza 1220 do 1230 K, oves 1180 do 1200 K, moka št. 0 po 21 in pol krone, št. 2 po 20 in pol krone, krušna moka po 19 in pol krone. — V Bečkereku so bile istega dne sledeče cene: pšenica 1580 do 1600 K, koruza 1200 do 1210 K, oves 1180 do 1200 K, moka št. 0 po 22 K, št. 2 po 21 K, krušna moka po 19 in pol do 20 K.

— Živinski sejmi v Selnici ob Dravi so po poročilu županstva zopet dovoljeni. Prvi sejem bo dne 14. februarja, združen tudi s kramarskim sejemom. V kratkem bo tudi konjski in svinjski sejem dovoljen. Ker je Sevnica za take sejme zelo pripraven kraj, se je nadejati, da bodo vsi sejmi prav dobro obiskani.

— Kmetijska zbornica. Interesenti se vladno vabijo na posvetovanje o pravih okrajnih podružnic pokrajinske kmetijske zbornice, katere bi bilo treba čim prej ustanoviti. Pričakuje se, da se bodo interesenti posvetovanja udeležili v velikem številu in tako omogočili sestavo čimboljših pravil, ki bodo praktičnemu življenju odgovarjala. To posvetovanje se bo vršilo dne 15. februarja ob 11. uri dopoldne v posvetovalnici oddelka za kmetijstvo pokrajinske uprave v Ljubljani, Poljanska cesta, novo poslopje «Marijanišča» v prvem nadstropju.

— Izvoz naše perutnine in jajc. Po uradni statistiki je bilo v letu 1920. izvoženo perutnine in jajc v vrednosti 36.183.247 Din. Od tega odpade na jajca 30.132.666 Din. V Švico se je izvozilo perutnine za 1.207.450 in jajc za 20.559.077 Din, v Avstrijo perutnine za 4.207.450 dinarjev in jajc za 8.016.309 Din, v Anglijo perutnine za 207.770 dinarjev in jajc za 663.100 dinarjev, v Nemčijo perutnine za 124.255 in jajc za 497.690 Din, v Belgijo perutnine za 77.650 in jajc za 338.480 Din. Ostanek se razdeli v male množine na Grško, Italijo, Madžarsko, Turčijo in Češkoslovaško.

— Naše gozdno bogastvo. Površina gozdov v naši državi znaša 7 milijonov 664.220 hektarov, t. j. skoro 31 odstotkov vse površine naše države. Od te površine odpade na Srbijo 1.517.000, na Makedonijo 570.000, na Črno goro 200.000, na Hrvaško-Slavonijo 1.195.260, na Bosno-Hercegovino 2.552.330, na Dalmacijo 378.300, na Slove-nijo 710.140 in na Vojvodino 260.220 hektarov. Skupna vrednost vseh teh gozdov se ceni na 60 milijard dinarjev.

— Bombaž v Hercegovini. V preteklem letu se je v več krajih Hercegovine, tako v Mostaru, Trebinju, Stolcu, Čapljinu, Metkoviću poskušalo s sajenjem bombaža. Dasi semena niso bila najboljša, so poizkusi sijajno uspeli. Bombaž je bil bel kot sneg, svilnatomehak in je imel zelo dolge niti. V kraju Čitluk se je pridelalo na 100 m² 18 kg čistega bombaža, 36 kg semena in 18 kg semen-skih vrečic. Poizkusi se nadaljujejo.

— Dalmatinski cement se izvažava inozemstvo. Iz Splita poročajo, da prihaja vedno več domačih in tujih ladij v splitsko luko po dalmatinski cement, katerega izvažajo v tujino. Te dni je prispel v vranjsko luko (pri Splitu) parnik «Persia», da natovori cement za Japonsko.

— Obrtna banka v Ljubljani je osnovala v Ljutomeru svojo podružnico.

— Dolgovi naše države znašajo 2.372.295.466 francoskih frankov, 5 milijard 757.097.000 dinarjev, 271 milijonov 586.002 kron in 270.575 švicarskih frankov. Skupno v kronah znašajo dolgovi skoro 83 milijard.

— Izvirek petroleja v Kotoru. V Kotoru blizu vrelca Šuranj teče, kakor poročajo hrvatski listi, že več dni petrolej v morje, in sicer v večji množini.

Iz stranke

+ Sijajen shod JDS. v Središču. Dne 2. t. m. se je vršil v Središču velik javen shod remokratske stranke ob veliki udeležbi. Minister n. r. dr. Kukovec viharno pozdravljen je poročal o sedanjem političnem položaju v Sloveniji in ostro grajal cepljenje slovenske napredne javnosti v mnogoštevilne skupine. V tem smislu je bila sprejeta tudi resolucija, v kateri se naproša poslanec dr. Kukovec, da najkasneje do Velike noči skliče sestanek zaupnikov svega volilnega okrožja v Mariboru, po dogovoru z zastopniki vseh prizadetih strank in struj.

+ Domokratski večer v Ptuj. Preteklo soboto so priredili ptujski demokrati domokratski večer, kakoršni se prirejajo po sklepu glavnega odbora domokratske stranke po vsej državi. Na prireditve je prišel tudi poslanec dr. Kukovec, ki je na splošno željo imel govor ter podarjal svoje mnenje, da narodni položaj nujno zahteva združenje vseh naprednih sil v Sloveniji. Govor je napravil globok vtis in se je akcija, katero je počel poslanec dr. Kukovec, glede združenja v mariborskem volilnem okrožju, soglasno in z velikim navdušenjem odobrila.

+ Občni zbor krajevne organizacije JDS v Trbovljah se je vršil 26. januarja. V odbor so voljeni: Goropčevšek Jože (predsednik), Plavšak Robert (podpredsednik), Reich Rudolf (tajnik), Feštanj Franjo (blagajnik), Batič Ivan, Omrzu Karol, Berger Ivan, Dreo Franjo (odborniki), Mahkovec, Požun in Ule (pregledniki). Organizacija lepo napreduje.

+ Krajevna organizacija JDS v Slovenjgradcu je imela 28. januarja občni zbor. V odbor so voljeni: dr. Ferdo Pirnat (predsednik), inž. Franjo Debevc (podpredsednik), Alojzij Belina (tajnik), gospa M. Moroldova (blagajničarka), F. Šentjunc, Karol Barle, Ludovik Ferk in Lovro Vavpot (odborniki), Delhunja, Germovšek in Šerbec (namestniki).

+ Krajevna organizacija JDS. v Rogaški Slatini je imela 3. t. m. občni zbor, na katerem je bil izvoljen za predsednika g. Vladimir Fabiani. Zbora se je udeležil tudi minister n. r. g. dr. Kukovec, ki je pozival k združenju naprednih sil v Sloveniji.

+ Na občnem zboru krajevne organizacije JDS. v Hrastniku v nedeljo je bil izvoljen sledeči odbor: rudniški poduradnik Ivan Zavrašek, predsednik; ravnatelj Gnus, podpredsednik; učitelj Miloš Roš, tajnik; obrtnik A. Dolinšek, blagajnik; odborniki so: inž. Burger, železničar Keše, nadpaznik Miloš Babič in postajenačelnik Gruđen. Ta dan je priglasilo vstop v organizacijo JDS. večje število domačinov.

Beleške

+ Obrtniki in davčna bremena. Zadnje nedeljo je sklicala Deželna zveza obrtnih zadrug obrtniški shod v Mestnem domu v Ljubljani. Na zborovanju so razpraljali o velikih davčnih bremenih, ki so naložena obrtnikom in ki prete uničiti obstanek mnogim obrtnikom. V sprejetih resolucijah se v glavnem zahteva revizija plačilnih nalogov za davek na vojne dobičke, pravično in enako postopanje napram davkoplačevalcem po celi kraljevini. V resoluciji se dalje zahteva tudi odpravo davka na poslovni promet.

+ Klerikalni «prijetelji» šole. «Domoljub», to ogledalo klerikalnega mračnjaštva, večkrat pokaže, kako se klerikalizem boji ljudske izobrazbe. Vedno prinese kako vest, kako se tu ali tam bore proti šoli, ki se ima ustanoviti ali sezidati. Proti šoli in ljudski izobrazbi so bili klerikalci od nekdanj. Neukega človeka je lažje slepiti in vpregati v klerikalni jarem kot izobraženega. Ako vidijo, da se v šoli ne da več otrok slepiti z bajkami in lažmi, pa si mislijo, da šole sploh ni treba. Kadar vidite izpodkopavati ugled šoli in gonjo proti zidavi šolskega poslopja, takrat se le vprašajte, ali je za blagor Vaših otrok bolj potrebno, da se nauče dobro pisati, brati in računati, ali je bolj potrebno, da obesite v zvonik nove zvonove, ker je prejšnje dal župnik brez vprašanja faranov, da so jih zlili v morilne avstrijske topove, sedaj pa zahteva za nove naravnost ogromne vsote od svojih faranov.

+ Nikdar polna bisaga. Duhovniško glasilo «Vzajemnost», ki jo človek sicer ne bere lahko brez težav v želodcu, pa vendar prinese včakih kakšno dobro. Tako obsoja zadnja številka nikdar polno farovško malho s sledečimi besedami: «Pred seboj imam oznanilno knjigo neke majhne župnije in iz te naj markiram dajatve, kot so bile oznanjene leta 1920. od januarja do decembra: sklad za organista in cerkvenika, ofer za zvonove, za sv. očeta in misijone, testirajte za zvonove v testamentu, kupujte Klaverjev kole-dar, pripeljite drva, pridite žagat drva, ofer za varihe božjega groba, za pot velikonočnega blagoslova (blagoslov sam zastoni) dajte toliko, prinesite za Mohorjevo družbo, darujte za pogorelce na Gorenjskem in na Dolenjskem, zložite za urne maše, ofer za zvonove, ofer za slikanje v Zg. T., prispevki za šmar-nice, bira za seno, bira za župnika in oblate, za sir in predivo, tlaka za škarpo, bira pšenice za večno luč, ofer za škofove zavode, ofer za sve-če, dajali boste za molitev za verne duše. Ni treba nič vprašati itd. . . . Na Vernih duš dan z odprto pušico, bira za repo, korenje in slamo, pripeljite šolska drva, pobiranje od cerkvenih sedežev, ofer za mašno vino, prinesite za «Domoljuba». Torej nad 30 nedelj, oziroma praz-nikov, se je glasilo: «Prosim, oziroma dajte!» Pridenimo še, da je to faro obiskal franiškanski in usmiljeni brat. Pridenimo še, da so ljudje tu in tam tudi po pošti dobili polož-nice in pozive: za to in ono sirotiš-nico, za Mašno zvezo, za zidanje cerkve. Pristavimo, da morajo tudi sotrudnice salezijancev dobiti svoj delež in da od časa tudi «Domoljub» in «Bogoljub» prineseta tople apele na dobrohotna srca. In če na drugi strani pomislimo na strašno dragi-njo, na slabe letine, na davke (vem, da je takoj pri rokah izgovor, koliko pa ljudje zapijejo; toda takoj je treba tudi pomisliti, kdo pije in kdo daje za oznanjene dobrodelne namene), potem se nam ni čuditi, če se tudi v srcu dobrega vernika sem pa tja oglasi odpor proti tolikšnim in toli-kratnim dajatvam.» — Tako piše duhovniško glasilo. Tako pa ni samo v dotični fari, temveč povsod, četudi tu pa tam v manjši meri. Ali ni torej čisto upravičeno, če se zgražamo nad nenasitnostjo in požrešnostjo farovške bisage?

+ S kakšnimi neumnostmi farbajo ljudi. Zadnja številka duhovniškega lista «Vzajemnosti» prinaša pod naslovom «Strašilo» sledečo notico, ki jo prinašamo dobesedno: «V svoji 1. številki je imela solnograška «Kirchenzeitung» to-le presenetljivo poročilo iz Argentine: V kraju Carmen de Areco stanuje irska družina: mož, žena in trije otroci v starosti od 10 do 13 let. Sredi avgusta minulega leta se je ponesrečil blizu hiše neki kot pijanec znan Irec. Ponoči je padel s konja ter se je za-dušil v od dežja razmeščani zemlji. Od tega časa so čuli v hiši omenjene družine čudne ropote: kašljanje, pljuvanje, zvižganje itd. Ljudje so se o tem prepričevali in s strahom zapuščali hišo. Domači duhovnik in štiri zanesljive osebe so zadevo preiskali. Vso hišo so natančno pregledali, trije pogumni otroci so si dali roke, vrata so zaprli; toliko svetlobe je bilo v sobi, da so se mogli vsi (10 oseb) opazovati. Takoj se je pričel šum in ropot. Na vprašanje, kdo se hoče javljati po tem vrišču, so čuli odgovor: hudič. Glas je bil 13letnega dečka. Ko so ga vprašali, če je on odgovoril, je odločno zanikal. Stvar se je čedalje bolj raznesla. O vsem je izvedel tudi ordina-

riat, ki je poslal irskega duhovnika iz reda pasionistov k omenjeni družini. Pater je opravil v hiši sveto mašo. Nato je jel izpraševati otroke. Dasi je govoril latinski, so vendar otroci primerno odgovarjali v tam običajnem angleškem narečju. Dog-nalo se je, da je duh, ki je zlorab-ljal hišo in otroke, res duh onega ponesrečenega pijanca. To od zanesljivih oseb poslano sporočilo je morda donos k poglavju o spiri-tizmu. Kaj sodite — modri možje — o tem dogodku?» — Tako «Vzajemnost». Človeku postane naravnost hudo, ko bere takšne beda-ste izmišljotine. Kaj hočejo že pri nas naše ljudi begati s strahovi, kakor to lahko počenjajo med avstrijskimi «trotni»? Zakaj prinašajo take čudežne dogodke vedno le kje iz daljnjih krajev? Pač zato, ker vedo, da se nihče ne bo mogel pre-pričati osebno, če je to resnica ali ne.

Novosti

* Svečani zaroki našega kralja v Bukarešti dne 22. t. m. bo prisostvo-val tudi grški državnik Venizelos.

* Slikanje kralja Aleksandra se je poverilo znanemu hrvatskemu slikarju profesorju Vlahu Bukovcu.

* Vodja demokratske stranke gospod Ljuba Davidovič, ki je bil bolan, je zopet ozdravel in bo mogel kmalu zopet zapustiti sobo.

* Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je popolnoma okreval in od 6. t. m. zopet uraduje.

* Pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar je obiskal ljubljanskega knezoškofa in mu čestital k izvolitvi papeža.

* Pokroviteljstvo nad I. pokrajinsko obrtno razstavo v Mariboru je sprejel pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar. Razstava se bo vršila meseca septembra.

* Udruženje koroških Slovencev. Na Svečnico je bil v Ljubljani ustanovni občni zbor «Udruženja koroških Slovencev v kraljevini SHS» s sedežem v Ljubljani. Novoustanovljena organizacija koroških Slovencev ima namen, da zbira vse koroške begunce in vse one, ki so iz Koroške sploh ter so jugoslovanskega mišljenja in jih združuje v enotni organizaciji. Udruženje koroških Slovencev namerava koroške begunce tudi gmotno ter gospodarsko podpirati. Za predsednika Udruženja je bil izvoljen dr. Ivan Arnejc.

* Poročil se je ljubljanski župan g. dr. Ljudevit Perič z gdč. Cirilo Golijevo, mestno učiteljico v Ljubljani.

* Poštni uradi smejo zopet sprejemati 5 dinarske bankovce. Sprejemali jih bodo do 20. junija.

* Županske volitve v zasedenem ozemlju. V Sežani je bil izvoljen za župana g. Ljudevit Mohorčič, v Tomaju pa g. Josip Gerbec. Oba sta zavedna naprednjaka.

* 60letnico svojega dela je slavil v soboto v zagrebški tiskarni «Tipografija» črkostavec g. Tomo Bavec, rojen l. 1847.

* Zlato poroko sta obhajala v nedeljo dne 5. t. m. nadkurjač juž. žel. v p. Miha Mihelčič in njegova žena Marija iz Spodnje Šiške. Se mnogo let!

* Umrl je v Ljubljani g. Stanko Jenčič, okrajni sodnik. N. v. m. p.!

* Dragi časopisi v Sarajevu. V Sarajevu so podražili radi zvišanja tiskarskih stroškov vse dnevnikarje na 60 do 70 K mesečno.

* Pri volitvah v trški zastop v Mokronogu je zmagala napredna lista z veliko večino.

* Ne bomo še izumrli. Iz Zveznikov nam pišejo: Naš narod je še

zdrav in krepak. Med nami se še do-
bijo ženske, ki imajo celo kopico
otrok, a so še trdne. 77letna Marija
Hlebs iz Zeleznikov ima 20 otrok,
a njena hči, poročena z Luko Preg-
ljem v Kropi jih ima že 16. Res zna-
menje trdnosti in zdravja.

* **Cita zopet na Madeiri.** Iz Fun-
chala na Madeiri poročajo, da se je
Cita Habsburg na španski torpedov-
ki zopet povrnila na otok. Njen mož
jo je pričakoval na obrežju, kjer se
je zbrala tudi precejšnja množica
radovednežev.

* **100letna starka.** V mežiški dolini
živi posestnica Barbara Již, stara že
nad 100 let. Omožila se je s 17. le-
tom in je imela 11 otrok, od katerih
pa živita samo dve hčerki. 100letna
starka je popolnoma zdrava in še
dokaj krepka.

* **Pomanjkanje tobaka in cigaret.**
Iz več krajev po deželi dobivamo
stalno pritožbe, da primanjkuje po
podeželskih trafikah tobaka in cigaret
navadnih vrst. Po mestih je sedaj
tobaka in cigaret dovolj in v tem
oziru ne vlada nikako pomanjkanje.
Skrajni čas bi že bil, da se merodajni
činitelji pobrigajo za to, da bodo tu-
di trafike po deželi preskrbljene s to-
bačnimi izdelki, v prvi vrsti z onimi,
ki se po deželi največ kupujejo.

* **Narodni poslanec — madžaron-
ski hujskač.** Zemljoradniški poslanec
iz gornjega Banata, Stevan Benin, je
ovaden državnemu pravdnstvu v
Pančevu, da je pred nekaj dnevi v
neki gostilni v Pančevu hvalil raz-
mere na Madžarskem in večkrat za-
klical: «Živio Madžarska!».

* **Nesreča z granato.** Dne 28. ja-
nuarja sta brata 11letni Gabriel in
17 letni Ivan Kristančič zakurila ogenj
pri špacapanovih pod Fajtovim hri-
bom na Goriškem in se grela. Pod
ognjem je bila zakopana granata, ki
se je nenadoma razletela in ranila
enega tako, da je bil na mestu mrtev,
dočim je drugi kmalu podlegel tež-
kim poškodbam. Njun oče, ki je bil
v bližini ognja, je ostal nepoškodov-
van.

* **Zmrznil je dne 28. januarja v
snegu strojnik Fran Musil iz Dobrne
pri Celju.** Na povratku z dela je zašel
v gozdu, obležal in se ni več zbudil.

* **Zaradi nesrečne ljubezni.** 18letna
služkinja Fanika Ajdovšek iz Trbo-
velj se je dne 1. februarja s samo-
morilnim namenom vrgla v Zagrebu
na tramvajsko proggo. Toda uslužbe-
nec cestne železnice jo je pravočasno
opazil in ustavil tramvaj. Na policiji
je Ajdovškova izpovedala, da je po-
izkusila samomor zaradi nesrečne lju-
bezni. Poslali so jo iz Zagreba do-
mov v Trbovlje.

* **Pretepi v gostilnah.** Na Svečnico
so se v nekem hotelu v Mariboru
stepli veseli gostje pri vinu in kartah.
Šele policija je napravila mir. Istega
dne so se stepli vinski bratci v neki
gostilni v Karčevini. Med preprirom
je bil ranjen neki sprevodnik z no-
žem v trebuh. Prepeljali so ga z re-
šilnim vozom v bolnico.

* **Aretiran je bil radi poneverbe**
v Sarajevu poštni asistent Slovenec
Slavko Š. Poneveril je 36.000 K, ko
je bil vodja poštnega urada v Olovu.

* **Ženska v moški obleki.** V Oguli-
nu se vrši vsako leto takozvani slu-
žinčadski sejem. Na ta sejem je pri-
šel pred leti gostilničar Ribič iz Vr-
bovskega in si najel približno 14let-
nega dečka za postrežnika. Ta mu
je služil 2 leti, potem pa še pri dveh
gospodarjih po eno leto. Letošnje leto
pa se je šel v Vrbovskem h krojaču
Mišiču učiti krojaštva. Temu je ukra-
del nekaj moške obleke in pobegnil.
Vsled ovadbe so ga iskali orožniki
in našli v nekem bližnjem selu. Pri
telesni preiskavi so orožniki dognali,
da je deček preoblečena ženska. Ži-
vel in služil je pet let v Vrbovskem

kot deček, ne da bi se doznalo, da
je ženskega spola. Na vprašanje, kaj
jo je napotilo, da se je kot moški
oblekla ni hotela odgovoriti. Stara
je približno 22 let.

* **Roparski umor v Budini pri Ptuj-
ju.** V soboto zjutraj so se zglasili pri
trgovcu z žitom Rihardu Rosenber-
gu v Budini pri Ptujju štirje neznanci.
Rosenberg se je nahajal še v poste-
lji. Neznanci so ga prosili, naj pride
nujno v svojo trgovino, da napravi-
jo z njim kupčijo. Rosenberg se je
v resnici dal premotiti in prišel v
svojo trgovino. Komaj je stopil v tr-
govino, sta se zakadila vanj dva iz-
med četvorice, mu zadržala vrat z
vrvo in ga nato z nekim topim pred-
metom ubila. Morilca sta svoji žrtvi
potem preiskala žepe, pobrala de-
narnico, uro, prstane in listnico s
približno 10.000 kron denarja in po-
begnila. Z njim vred sta izginila tudi
ostala dva zločinca, ki sta bila ves
čas pred trgovino na straži. Rosen-
berga so našli šele popoldne mrtve-
ga in oropanega v njegovi trgovini.
Orožništvo je uvedlo sicer takoj naj-
strožjo preiskavo, vendar pa doslej
brez uspeha. Nesrečo povečuje še
dejstvo, da je umorjenčeva soproga
že dalje časa bolna v Celju, njegov
edini sin pa v bolnici v Ptujju.

* **Ženo smrtnonevarno ranil in sam
izvršil samomor.** Čevljar Ivan König
iz Kočevja in njegova žena Ivana,
doma iz Predvora pri Kranju, sta
živela že dalje časa v razprtiji. Te-
kom zadnjih mesecev se je to so-
vraštvo še poostriilo, ker je začel
König hoditi za 14letno nezakonsko
hčerko, katero mu je prinesla žena
v zakon. Da bi spravila žena deklico
možu izpred oči, jo je poslala služiti
izven Kočevja. To je Königa zelo
razjarilo in je ženi večkrat grozil, da
se bo maščeval. Dne 6. t. m. zgodaj
zjutraj je prišel König k postelji svo-
je žene in jo prebudil. Ko ga je vpra-
šala, kaj hoče, ji je odgovoril, da se
odpravlja v Ribnico. V tem hipu pa
je zavilhtel pripravljeno sekuro in
udaril ženo večkrat z njo. Pri tem
ji je skoraj popolnoma odsekal levo
roko, smrtnonevarno pa jo ranil na
glavi in na prsih. Po izvršenem zlo-
činu je zapustil König dom, šel k po-
toku Rindži in se vrgel v ledeno vo-
do. Zjutraj ob osmih so ga potegnili
mrtvega iz potoka. Ženo so odpravili
v ljubljansko bolnico.

* **Boji z roparskimi tolpmi.** V bli-
žini Mitrovice na Kosovem polju je
izsledilo orožništvo glavni stan neke
razbojniške tolpe, ki je dolgo ogro-
žala tamkajšnje okolico in izvršila
celo vrsto težkih zločinov. Razvila se
je večurna bitka, v kateri so bili ustrel-
jeni trije glavni razbojnik, dočim se
je ostalim posrečilo pobegniti.

Iz raznih krajev

* **V Lescah** je umrla na porodu ga.
Frančiška Poljanec. Bila je mati treh
otrok. Blag ji spomin!

* **V Bizaviku** je napadel zidarski
pomočnik Franc Žitnik zidarskega
pomočnika Alojzija Moškercsa s kol-
lom in ga tako pretepel, da je moral
ta v bolnico.

* **V Kranju** je umrla v 82. letu svo-
je starosti hišna posestnica ga. Mari-
ja Šumi. N. v m. p.!

* **Iz Stične** poročajo, da je bil
usnjar Gantar iz Št. Vida, na kate-
rega je streljal ruski begunec Šapirov
v silobranu, znan nasilnež, ki je ne-
davno s sekuro napadel davčnega iz-
tirjevalca.

* **V Kandijl pri Novem mestu** je
umrl v bolnici posestnik na Raki g.
Jakob Bajc. N. v m. p.!

* **V Domžalah** je stopilo v stavko
delavstvo Ladstätterjeve tvornice
slamninkov. Delavstvo zahteva zvi-
šanje dosedanjih plač za 35% in 50%
povišek za nadure.

* **Na Grosopljem** so aretirali orož-
niki Alojzija Premka iz Žalne, ker
je 2. januarja oropal nekega Janeza
Škerjanca.

* **V Litiji** je bilo vlomljeno v sta-
novanje trgovske sotrudnice Franje
Dolararjeve. Tat je odnesel za 18.000
kron perila in drugih stvari. Tat-
vine je osumljen neki Hrvat, ki se
je tamkaj potepal.

* **V Zgornji Bistrici** so neznani ta-
tovi vlomili v zaprto žago grofa At-
temsa in odnesli več tisoč kron vred-
nen jermen.

* **V Trebnjem** ima podružnica Ju-
goslovenske Matice občni zbor 19.
t. m. ob 3. popoldne v prostorih g.
Pehanija.

* **V Mekinjah** je umrl kovač g. Jo-
sip Hočevnar. N. v m. p.!

* **V Ribnici** so se vršile volitve v
okrajni šolski svet. Prodril je kleri-
kalec Fr. Grebenc iz Doljnih Lazov.

* **V Šmarjeti pri Celju** je umrl po-
sestnik Franc Kotnik v 74. letu sta-
rosti.

* **V Hrastniku** je nastal v skladi-
šču tamošnje steklarne ogenj, kate-
rega pa so domačini kmalu pogasili,
tako da ni bilo mnogo škode.

* **V Mežici** je imenovan za občins-
kega gerenta namesto obolelega Fr.
Kosela posestnik Anton Pratnekar.

* **V Ozeljanu** v zasedenem oze-
mlju je umrl učitelj g. Davorin Cenčič.
N. p. v m.!

Po svetu

s **Španska bolezen na Dunaju.** Na
Dunaju je zaradi španske bolezni za
teden dni zaprtih 238 šolskih raz-
redov. V tednu od 29. januarja do
4. februarja je prijavljenih 1189 no-
vih slučajev težkega obolenja. V
prejšnjem tednu pa je bilo prijavlje-
nih 2738 slučajev. Od obolelih je v
zadnjih dneh umrlo 25 oseb. Samo
zadnje soboto je bilo nad 100 po-
kopov.

s **Stavke.** V Češkoslovaški je sploš-
na stavka rudarjev. Začela so se po-
gajanja s stavkajočimi in je pričako-
vati, da bo stavka kmalu nehala. —
V Nemčiji je bila splošna stavka že-
lezničarjev, ki pa je končala za stav-
kajoče zelo porazno. Vlada si je pri-
držala proste roke, da povzročitelje
stavke celo kaznuje.

s **Število prebivalstva v Franciji**
znaša po zadnjem ljudskem štetju
39.400.000, to je dobrih trikrat toliko,
nego v Jugoslaviji.

s **Burski general Dewet umrl.** V
Bloemfontainu je umrl v 69. letu
svoje starosti general Dewet, ki je v
burško-angleški vojni igral tako ve-
liko ulogo. Pozneje pa se je sprijaz-
nil z novim položajem in postal celo
predsednik transwalske republike.

s **Skrb za invalide v Poljski.** Polj-
ska vlada je pred kratkim odredila,
da so industrijalna in trgovska pod-
jetja dolžna zaposliti najmanj dva
odstotka vseh invalidov. Tudi pri
nas bi bila slična odredba važnega
pomena.

Zdravstvo

ZA KADILCE.

Kajenje tobaka je škodljivo. Da
se ta škoda za zdravje nekoliko
omeji, je treba vpoštevati sledeče:
1.) Puši zmerno, to je le do 20
gramov dnevno.

2.) Tobak naj bo suh, cigareta
ne predolga in z ustnikom. Ciga-
rete ne izkadi nikdar prav do kon-
ca! Če kadiš tobak v pipi, je treba
pipo pogosto očistiti.

3.) Ne puši na prazen želodec,
temveč samo po jedi.

4.) Ne prižigaj nanovo cigarete,
če ti je ugašnila.

5.) Dokler je oseba še čisto mla-
da, ne sme pušiti.

6.) Ne jemlji cigaret iz tujih ust,
ker se lahko naleze kaka bolezen.

7.) Ne požiraj sline, dokler čutiš
v njej duh in okus tobaka.

8.) Ne puši v zaprtih prostorih,
kjer se spi ali dalje časa dela.

9.) Ne kadi zjutraj v postelji ali
zvečer tik pred spanjem.

z **Umivajte si roke pred jedjo!**
Človek ves dan prijema sedaj to se-
daj ono, tudi take stvari, ki jih je
pred njim prijelo že nešteto drugih
ljudi. Zato je prav lahko dobiti na ro-
ke povzročitelje raznih nalezljivih bo-
lezni. Skoro gotovo se človek v naj-
več slučajih naleze bolezen potom
rok. Zato je zelo priporočljivo, da si
večkrat na dan temeljito umiješ roke,
zlasti pred jedjo in preden greš spat.

Zanimivosti

OD MORNARJA DO «KRALJA».

Zelo čudovito zgodnico je doživel
neki mornar, ki se je z nekaterimi
svojimi tovariši rešil z gorečega par-
nika na otok Tubai. Mornarji so bili
večinoma Italijani. Med njimi sta bila
samo dva Šveda Knud Uddgren in
Ginnor Sakson. Knud je bil izredno
velike, močne postave, pravcati go-
lijat med svojimi tovariši. Ko so do-
speli na otok, ki šteje vsega 50 pre-
bivalcev, a še med temi večinoma
ženske, je vzbujal Knud s svojo iz-
redno visoko in lepo postavno mnogo
pozornosti. Med črnim ženskim sve-
tom je nastala prava revolucija; vse
so se zaljubile v švedskega mornar-
ja ter ga noč in dan oblegale z naj-
sijajnejšimi ponudbami.

Mornarji so ostali na otoku deset
dni. Enajsti dan je pristal na otoku
neki ameriški parnik, katerega so
naprosili, da jih vzame seboj. Zbral
se je ves ženski svet, da še enkrat
poskusi svojo srečo. Toda mornar se
niti s solzami ni dal omečiti. Ko se
je Knud hotel vkrcati, je prišlo do
ginjivih prizorov. Žene se niso ho-
tele ločiti od njega. Obkolile so ga
od vseh strani, držale so ga za roke
in noge, naj ostane pri njih, naj jim
bo kralj, kralj otoka Tubai. S vsi
silo se je moral braniti objokanih
žensk. Končno se mu je vendarle
posrečilo, da je dospel na krov. Se-
daj še-le so zagnale ženske krik in
vik. Da jih vsaj nekoliko potolaži, jim
je svečano obljubil, da se kmalu vr-
ne in postane kralj na otoku Tubai.

Ko je dospel v San Francisco, se
je res kmalu ukrcal v drugo ladjo, ki
vozi mimo tega otoka, da se tam iz-
krca in prevzame kraljestvo. Čemu
tudi ne bi? Podnebje je na otoku
krasno. Izmed domačink si bo izbral
najlepšo za kraljico in jedi in pijače
mu ne bo manjkalo. Sam je izjavil:
Zakaj bi se ne vrnil k onim ženskam,
ki me tako strastno ljubijo in ki me
hočejo postaviti za svojega kralja.
One so dosti boljše od ameriških in
švedskih žensk, ker so bolj požrtvo-
valne in znajo strastnejše ljubiti.
Lahko bom pretrpel, da se moje bo-
doče podanice ne morejo meriti v le-
poti s svojimi belimi sestrami, ven-
dar pa predpostavljam udobnost le-
poti. In sedaj potuje v svoje novo
kraljestvo. Lahko bo pozabil Evropo
in belce, kajti ko bo stopil na tla
otoka, bo lahko vzkljnil: Tu me vsi
ljubijo. Bil sem mornar, a sedaj sem
kralj, četudi le majhnemu narodu.

ŽIVLJENJE BOLJŠEVIKA KRASI- NA V LONDONU.

Sovjetska vlada ima svoje zastop-
ništvo v Londonu na najbolj promet-
nem kraju. Zanimiva so poročila o
pomnoževanju oseb sovjetskega zas-
topništva v Londonu.

Ko se je Krasin s svojo družbo
prvič nastanil v Londonu leta 1920,

so vzeli v najem krasno opremljene prostore sredi londonskega mesta. Kmalu so se ti prostori, ki so zavzemali dve nadstropji, izkazali za premajhne. Zastopništvo je neprestano rastle in Krasin je vzel v najem prostore v drugih delih mesta.

Navsezadnje si je preskrbel velikansko hišo na najlepšem londonskem trgu. Kakor poročajo londonski listi, prekaša sovjetsko zastopništvo po svojem obsegu vsa inozemska poslaništva na Angleškem. Rusko boljševiško poslaništvo ima dame v posesti štiri hiše in šteje vsega osebja nič manj ko 3000 uradnikov in služabnikov. Časopisje podrobno opisuje razkošno pohištvo in dragoceno okrasje «Sovjetskega doma» v Londonu. Pri pogledu na to razkošje in bogastvo skoraj pozabiš na strašno bedo in lakoto naroda, katerega predstavljajo prebivalci tega doma.

Priti do sovjetskega poslanika Krasina je težje, kakor dobiti dostop do samega angleškega kralja. Vsak obiskovalec najprej dolgo čaka v razkošno opremljeni čakalnici. Obiskovalca zaslišijo najprej uradniki v pritličju ter si ga ogledajo od vseh strani s slabo prikritim sumničanjem. Ako je prva preiskava dobro prestala, gre obiskovalec v prvo nadstropje, kjer ga uradništvo vse mogoče izprašuje, nakar ga vede sluga pred tajnika — Angleža. Ta odpravi obiskovalca k drugemu tajniku Rusu. In začne se iznova zasliševanje. Samo tedaj, če je tudi ta preizkušnja dobro prestana, so mu odprta vrata v zaželjeni kabinet boljševiškega zastopnika Krasina.

DRUGA OBLETNICA PREPOVEDI ALKOHOLA V AMERIKI.

Dne 15. januarja so v Zedinjenih državah obhajali drugo obletnico, codkar je bila uveljavljena postava o popolni prepovedi alkoholnih pijač. Ob tej priliki je bila izdana spomenica, v kateri se naštevajo posledice te prepovedi.

Popolnoma je nehala piti 17 milijonov prejšnjih pivcev in pijancev, 11 in pol milijona ljudi še pije, kadar sse jim nudi prilika, 1 milijon je pa še pivcev iz navade. Na pijači se prihranila na leto 2 milijardi dolarjev. Kar je še pivcev, popijejo na leto še 55 odstotkov prejšnje množine alkoholnih pijač.

Izvedba te postave je stala državno 6 milijonov dolarjev, a v obliki glogob (zaradi prestopkov proti prepovedi) je dobila nazaj 57 milijonov dolarjev. Zaradi kršenja te postave je bilo obtoženih 30.000 oseb, od teh je bilo 21.000 kaznovanih, 950 pa oproščenih. Aretacije zaradi pijanosti so se zmanjšale za 60 odstotkov.

V 59 večjih mestih Združenih držav, kjer je bilo preje vsako leto aretiranih nad 300.000 oseb, so padle aretacije na 100.000. Leto 1921. je bilo v zgodovini Združenih držav ameriških najbolj zdravo. To dokazuje poročilo 37. največjih zavarovalnih družb.

Kakor je videti, žanje Amerika s svojo prepovedjo alkoholnih pijač lepe uspehe. Kaj sličnega bi bilo treba tudi pri nas v Jugoslaviji, zlasti pa v Sloveniji, kjer popijemo na leto alkoholnih pijač za celi dve milijardi kron. To velikansko vsoto, ki jo žrtvujejo Slovenci vsako leto grozno molohu alkoholu, bi lahko uporabili v kake druge boljše svrhe in ssi še vrhutega prihranili na zdravju.

NAVADE VELIKIH MOŽ.

Julij Cezar, vladar velikega rimskega cesarstva in eden najmočnejših mož svojega dneva, je bil plešast in jako občutljiv radi tega dejstva. Revez je jako tugoval, ker se mu je glava spreminjala v polno lu-

no, da je zbolel od žalosti. Ko je zvedel, da je ni več pomoči, je ukazal, da se mu napravi zlata krona, ki bo dovolj velika, da pokrije vso plešo. To krono je potem nosil ob vsaki slavnostni priliki, čeprav mu je prizadela veliko bolečin.

Danijel Webster je imel čudno navado, da je barval glave svojih krav. Uboge živali so kak dan imele rdeče glave, drugi dan modre, tretji dan jih je že prepleskal z zeleno barvo. To ga je tako zabavalo, da je ob vsakem prostem času vzel posodo z barvo in čopič in se podal da prenovi «obraz» svojim rogozavkam. Neštetokrat se je do solz nasmelja začudenim obrazom svojih prijateljev, ki so zrl čudne živali.

Napoleon se je v prostem času mučil s sestavljanjem «ključavnic» in podobnih «ugank» iz žice in drugih predmetov. Po cele ure je včasih predsedel in se mučil, da izgotovi kako stvar tako spretno, da je ne bodo mogli njegovi prijatelji rešiti. Umevno je, da se je pogostoma našel kdo, ki je uganko tako razumel, pa se je le navidezno mučil, da tako razveseli Napoleona, ki je trdil, da so take igrache najboljše stvar za odpočitek trudnim možganom.

Ruski car Peter Veliki je bil najbolj srečen, kadar ga je kdo prepeljal okoli v samokolnici. Trdil je, da je taka vožnja najprijetnejša. Kadar se je vrnil domu v številnem spremstvu, je takoj naročil, da pripravijo samokolnice. Pa so posedli v nje visoki gospodje s cilindri na glavah in lakaji so jih prepeljavali sem in tja. Večkrat je obiskal v taki «kočiji» tudi velika mesta.

Viljem Osvojevalec je kazal divjaško nrav. Nobena stvar mu ni dala toliko «užitka» kot pogled na pasji boj. Da se mu ljudje prikupijo, so mu od vseh strani dežele pošiljali najdivješe pse. Od teh je potem izbral najsilnejše, jih spustil v obzidan prostor ter opazoval boj po cele ure.

Jurij Washington, ameriški general in pozneje prvi ameriški predsednik, je imel veliko veselje v vzgajanju in dresiranju mladih lisic. Lov na lisice je zelo ljubil. Mlade živali je vzel domov in jih naučil raznih spretnosti, da je ž njimi potem razveselil svoje prijatelje.

Francis Bacon je bil tak ljubitelj lepih oblek, da je ves svoj prosti čas porabil samo s študiranjem novih krojev. Tekom svojega časa je napravil več kot 1200 načrtov za razne obleke in nekateri od teh so bili zelo smešni. Ako ni mogel dobiti nobenega prijatelja, da bi oblekel njegovo obleko, je našel število ljudi, katerim je plačal, da so se oblekli v tiste popačene obleke in paradirali po cestah v občen smeh ljudi in v njegovo veliko zabavo.

Predsednik Cleveland je imel navado barvati otroške igrache in razne dele svojega pohištva, katero je včasih povsem pokvaril. Včasih je v krogu malčkov predsedel po cele ure ter jim barval igrache z najživalnejšimi barvami.

Znamenit ameriški pisatelj Fenimore Cooper, ki je spisal krasno delo «Vohun», prevedeno v slovenščino poleg mnogih drugih spisov, ni nikdar mogel pisati, če ni zvečil pri tem gumija. Kakor so tobakarji sužnji tobaka, tako je bil on suženj gumija.

Chateaubriand je svoja dela vedno diktiral bosonog. Elegantno opravljen je korakal gori in dol po preprogi v svoji sobi čisto bos in narekoval.

Skladatelj Gluck je komponiral samo zunaj na svežem zraku. Kadar ga je obšel duh glasbe, je zavlekel svoj klavir na trato pred hišo in tam zlagal lepe harmonične skladbe.

Bossuet je vedno delal z vročo brišajo tesno ovito okoli glave.

Balzac je bil vselej oblečen v metški halji, kadar je pisal svoja znamenita dela.

Gautier je nosil škrlatasti plašč, Milton pa rjavega.

Kadar je Lord Derby prijel v roke pero, da piše, je vedno zobal v žganju namočene črešnje. Brez njih ni mogel pisati. Kadar je pa pisal Byron, je moral jesti znane podzemne gobe gomoljke.

Izpred sodišča

DOLARSKE TATVINE.

Pred ljubljanskim deželnim sodiščem se je pričela v pondeljek kazenska razprava proti devetim poštnim uslužbencem, ki so obtoženi, da so odpirali pri svojem službovanju na ljubljanski pošti ameriška pisma in jemali iz njih dolarje. Obtoženci so: 1.) Ernest Banovec, poštni aspirant, rojen 1898. v Ljubljani; 2.) Maks Jean, poštni aficijant, rojen 1894. v Ljubljani; 3.) Vekoslav Acelin, poštni aspirant, rojen 1893; 4.) Maks Favetti, poštni aspirant rojen 1900 v Sežani; 5.) Mirko Prosen, rojen 6. septembra 1900 v Spodnji Šiški; 6.) Rudolf Klampfer, poštni aspirant, rojen 1899. v Spodnji Šiški; 7.) Štefan Šaka, poštni oficial v Subotici, rojen v Teparini; 8.) France Rapotec, poštni aspirant, rojen 1891. v Kozini, Istra; 9.) Rajko Hribar, poštni oficial, rojen 1898. v Vevčah.

Na podlagi celotne preiskave ugotavlja obtožnica, da so si prisvojili v času od jeseni 1919. do avgusta 1920.:

1. Ernest Banovec 260 dolarjev; v družbi z Jeanom še daljnih 10, z Acelinom 100 in v družbi z Favettijem še 30 dolarjev. Torej skupaj 400 dolarjev. 2.) Jean sam 209 dolarjev v družbi z Banovcem še 10, skupaj 219. 3.) Acelin sam okoli 300 dolarjev, v družbi z Banovcem 100, skupaj 400 dolarjev. 5.) Prosen 80 dolarjev. 6.) Klampfer čez 50 dolarjev. 7.) Šaka Štefan in Rapotec vsak neznano število, ali vsekakor v vrednosti nad 4000 kron.

Hribar, Acelin in Rapotec so vrhu tega obtoženi tatvine poštnih znamk v vrednosti okoli 14.000 kron. Vsega skupaj so si torej obtoženci po tedajni vrednosti dolarja prisvojili okrog 124.000 kron. Nadalje je Acelin obtožen, da je imel tekem l. 1920. intimno razmerje z dvema dekletoma v času, ko je bil spolno bolan.

Obtožnica navaja tudi zelo interesantne podatke o veseljaškem življenju, ki ga je družba vodila v špedicijskem oddelku. Dognano je, da so obtoženi med uradnimi urami popivali v uradu samem, večkrat pa tudi odhajali v razne ljubljanske gostilne in se popolnoma vinjeni vračali v službo!

Obraznava je trajala tri dni do 8. t. m. Po zasliševanju prič in govorih zagovornikov se je sodni dvor podal k posvetovanju in sklenil obsodbo. Obsojeni so bili: Banovec Ernest na 15 mesecev, Jean Maks na 15 mesecev, Acelin Alojzij na 17 mesecev, Favetti Franc na 4 mesece, Prosen Mirko na 5 mesecev, vsi težke ječe, Klampfer Rudolf pa na 4 mesece zavora, dočim so bili obtoženci Šaka, Rapotec in Hribar oproščeni. Vsem obtožencem se je vstrel preiskovalni zapor v kazen. Oproščeni obtoženci in oni, ki so kazen že prestali s preiskovalnim zaporom, so bili izpuščeni na svobodo.

VELIKI SNEŽNI ZAMETI.

Iz raznih krajev naše države in tudi od drugod prihajajo poročila o velikih snežnih zametih.

V Bosni in Hercegovini je snežni metež zasul vse železniške proge. S planin so se valile cele snežne lavine. Potrgale so se vse brzozjavne

žice. Mnogo vlakov je obtičalo v snegu. Na progi Mostar-Sarajevo je običal vlak v bližini postaje Ivan. Potniki so morali sedeti več ur v nezakurjenih vagonih, potem pa so se odpravili peš do postaje, od kjer jih je pomožni vlak peljal do postaje Keštelice, kjer se je v edinem malem hotelu nastanilo vseh 150 potnikov. Med postajama Zepče in Zeleče je obtičal brzovlak na prosti progi. Potniki so morali izstopiti in peš iti do postaje, kjer so za silo našli vsi potniki, bilo jih je 100, v edini gostilni zasilno zavetje. Na progi je razen tega obtičalo vsled silnega zameta tudi precej tovornih voz.

V Sarajevu samem je zapadel sneg cel meter visoko. Vse ulice so popolnoma zasnežene.

Vsled snežnih zametov so bili do 10. t. m. ustavljeni vlaki na progah Ogulin-Bakar in Ogulin-Gospić.

Hudi snežni zameti so bili tudi v Grčiji. Po nekaterih krajih Grčije je zapadel sneg nad 1 meter visoko. Takega snega, kakor je letošnji, zgodovina Grčije ne pozna.

Razno

× **Ločitev zakonov v Angliji.** V Angliji so od vojne sem zakonske ločitve na dnevnem redu. Ravno sedaj so te ločitve dosegle rekord, kajti na en dan so prejela londonska sodišča 297 prošenj za ločitev zakona. Med temi prošnjami gre večinoma za one pare, ki so se poročili med vojno.

× **Neprijatelj ženskih oblek.** V Parizu se je pojavil nov Landru, ki sicer ne mori žensk, pač pa jim uničuje — lepe obleke z vitriolom. Na policijo je prispelo že preko 500 pritožb radi uničevanja obleke z vitriolom. Policija tega čudaškega zlikovca še ni izsledila.

× **Dve skupaj zraščeni sestri.** V Češkoslovaški dobro znani skupaj zraščeni sestri Josipina in Roža Blažek bivata sedaj v New Yorku, kjer sta ponovno izrazili željo, da bi ju potem operacije ločili. Zdravniki so se v to svrhu posvetovali in izjavili svoje mnenje, da bi pri taki operaciji morala ena od njiju umreti, moglo bi se tudi dogoditi, da umreta obe. Sestri sta stari sedaj 45 let in se strašno bojita, da bi morala umreti tudi druga, če bi umrla ena naravne smrti. Razumljivo je, da bi živa sestra ne bi mogla ostati dalje časa živa v mrtvo priraščeno sestro. Zanimivo je tudi dejstvo, da ima ena teh sester otroka, ki je star sedaj 11 let.

× **Kemal-paša za zdrav zarod.** V onem delu Turčije kjer vlada Kemal-paša, so nastali za stare Turke in Turkinje, ki hočejo vstopiti v «sladki» zakonski jarem, težki dnevi. Kemal-pašin minister za notranje zadeve je namreč izdal zakon, da smejo stopiti v zakon samo one osebe, ki lahko po «svojih letih jamčijo, da bodo rodili zdrave in močne potomce». Vsled tega je strogo prepovedano, da bi stari mož ženil mlado deklico in narobe, da bi stare ženske izbrale mladega moža.

× **Največji potres na zemlji.** Kakor poročajo ameriški listi, je bil nedavno v Tihem oceanu pod morjem največji potres, kar jih pomni zgodovina. Ta potres ima lahko za posledico da se bodo dvignili iz morja novi otoki.

× **Neveste napadle «ženina».** Budimpeštanska policija je aretirala zlatarskega pomočnika Kohna, proti kateremu je dospelo mnogo pritožb od raznih žensk, katerim je obetal ženitev in pod to pretvezo izvalil od njih razne dragocene nakite. Vrednost nakitov, katere si je Kohn na ta način zaslužil se ceni na pol milijona kron. Ko ga je policija na cesti aretirala, ga je morala ob enem vzeti pod zaščito, ker je navalilo nanj 9 zaročenk, ki so ga hotele pobiti.

× **Zagonetna smrt čudaške deklice.** V Londonu so našli nedavno vso razmesarjeno na železniškem tiru neko Viktorijo Newmann. Policija se zama trudi pojasniti zagonetno smrt mladega dekleta, ki je iz neke odlične angleške rodbine. Newmannova je bila zelo lepa in naobražena. Imela pa je čudno navado, da je rada nosila moško obleko. Vedno je naglašala, da se nikdar ne čuti za žensko ter je že kot mlada deklica raje nosila hlače. Četudi je imela naravnost krasne plave lase, jih je dala prirezati ter je nosila moško frizuro. Skrajna je hodila samo doma v moški obleki, pozneje pa je začela zahajati tudi na ulico. Njeni starši so ji zama prigovarjali, jo grajali in ji grozili. Ni se dala izpreobrniti. Čudno je tudi to, da je mrzila družbo moških. Če je prišel k njenim starišem kak gospod na obisk, je odšla z doma. Ko pa je umrla ena njenih prijateljic je silno žalovala za njo ter par dni niti ješti ni hotela. Nazadnje je odšla h krojaču ter si dala omeriti popolno moško obleko. Stariši so jo imeli neizmerno radi ter so bili radi te njene čudne strasti že popolnoma obupani. Povpraševali so najslavnejše zdravnike, toda niti eden ni mogel ozdraviti njene abnormalnosti. Ona je radi tega od dne do dne bolj propadala, začela se je družiti z lahkomiselnimi ženskami ter je končno pripravila svoje stariše do tega, da so jo odpodili od hiše. In mlada Newmannova si je, ko je sprejela od starišev tudi primerno vsoto denarja, zares poiskala svoje stanovanje, kjer je živela popolnoma po svoji volji. Od tega dne naprej manjkajo o njenem življenju vsaki podatki. Pred par dnevi so jo našli mrtvo in razmesarjeno na železniškem tiru. Nikdo ne ve, ali se je izvršil samomor ali pa je postala žrtev kakega zločina.

× **Sestri roparici.** V nekem malem francoskem mestecu se je zgodil zelo surov zločin. Tam je bil pred kratkim časom najden v svoji hiši zadavljen starček sedemdesetih let. Vsi njegovi prihranki, katere je po navadi francoskih kmetov hranil doma, so izginili. Prvi hip sta bila osumljena dva mladeniča in sicer 21 letni najemnik, ki je stanoval z eno s starčkom v hiši in imel pri sebi tudi svojo 17letno ljubico, in potem neki hotelski sluga, ki je zopet živel v ljubavnem razmerju z devetnajstletno sestro prve deklice. Policija neja šlavedumlhwbibiazumlhw cija je našla v dekličinih skrinjah več starčkovih stvari in znatno vsoto denarja, ter je z mladeničema vred aretirala tudi deklici kot sokrivki. Medtem sta pa deklici priznali, da sta mladeniča popolnoma nedolžna in da sta zločin zakrivila onidve sami. Ko sta bila mladeniča v gostilni, sta šli deklici v starčevo hišo, ga vrgli na tla, zamašili mu robec v usta in ga hladnokrvno zadavili z vrvico. Nato sta pobrali denar in vse vrednejše stvari. Morilki sta izredno lepi. Njiju roditelji so bili goljufi, alkoholiki in tatovi prve vrste.

× **Orel se zapletel v žice.** V neki francoski vasí je vjel neki kmet ne navadno velikega orla. Orel se je vrgel za kokošjo, pa se je zapletel

v ograjo iz bodeče žice, kjer je obstal. Spada med največje orle, ki so bili v poslednji dobi vjeti.

× **Najden zaklad.** V švedskem mestecu Roterbo so delavci v nekem kamnolomu razstreljevali z dinamitom kamen. Pred par dnevi pa se je po eksplozivi vsulo med kamenjem — čisto zlato, stari, dragoceni srebrni in zlati vrči, pasi, zaponke in denar. Najbrž spadajo najdeni predmeti v 16. stoletju, ker se nahaja med njimi tudi švedski in poljski denar iz te dobe. Tu sem so jih spravi-li najbrže kaki roparji, ki so imeli tu kako tajno podzemeljsko jamo za skrivališče.

× **Posebne vrste norec.** Nedavno je na poslaništvo Združenih držav v Parizu pridrvel človek, ki je mahal z rokami in kričal na ves glas. Za vsako ceno je hotel videti poslanika Združenih držav. Policijski agent, ki strogo pazi na vhod v ameriško poslaništvo, je zgrabil kričača ter ga odvedel na komisarijat, kjer je možakar povedal svoje ime in ponovil, da mora na vsak način govoriti s poslanikom, ki da je največji lopov na svetu. Pri njem so našli nekaj pretečih pisem na predsednika republike, v katerih zatrjuje, da izdaja francoska banka ponarejene bankovce in da je mestece Quimperle v Britaniji napravilo zvezo z Japonsko, kar treba na vsak način povedati g. Harding. Blazneža so takoj odpeljali v bližnjo bolnico. Ko so ga zaprli v posebno celico, je zatulil kot obseden.

× **Navidezna smrt lepe deklice.** Nedavno se je zgodil v Turinu čuden slučaj oživljenja. Krásna deklica Rosa Santa je nevarno zbolela, četrti dan pa je navidez umrla. Zdravnik je konstatiral smrt in dovolil pogreb. Ko so jo pa hoteli vzdigniti s par in jo položiti v krsto, se je deklica prebudila s strašnim glasom in preplašila vse navzoče.

NEKOLIKO KAPLJIC prijetno dišečega «Elsa-fluida» lekarnarja Fellerja dá najboljšo antiseptično vodo za usta in zobe. «Elsa-fluid» neguje kožo na glavi, se dodaja k vodi za umivanje ter je priljubljen, ker deluje prijetno pri drgnjenju hrbta, nog, rok celotnega telesa. Dobiva se povsod tam, kjer se dobiva francosko žganje, ali po pošti od lekarnarja **E. V. Fellerja**, Stubica donja, Elsatrg št. 360 (Hrvaško).

Ženski kotichek

NALEZLJIVE OTROŠKE BOLEZNI.

Po mnogih krajih na kmetih in celo po mestih se še vedno mnogi nezaupno posmehujejo, ako jim kdo pripoveduje, da je ta ali ona bolezen nalezljiva. Marsikdo tega kar noče verjeti, češ, zakaj pa ta ali drugi ni zbolel, dasi je bil pri bolniku ali je občeval z osebami, ki so z bolniki v dotiki? Toda vsako telo ni enako dovzetno za vsako bolezen, kakor tudi v vsaki zemlji ne zraste vsak sad. Nalezljive bolezni so kakor seme, ki se plodi, raste in obrodi, če pride v sebi primerna tla.

V otroški dobi se pogosto pojavljajo nalezljive bolezni. Kot ta-

ke poznamo *ošpice, škrlatico, difterijo, koze, dušljivi kašelj, influenco in tifus*. Provročajo jih neizrečeno majhni, prostemu očesu nevidni životvori, glivice, ki jih imenujemo *bakterije*. Vsako imenovanih bolezni rodi posebna, le njej lastna glivica. Te glivice ali bakterije prenašajo bolniki po navadi neposredno, bodisi z dotikanjem, bodisi z dihanjem in kihanjem; včasih jih prenesejo zdravi ljudje, ki so bili z bolnikom v dotiki ali pa se bakterije drže različnih predmetov in jedil, od katerih prehajajo v človeško telo.

Velik del občinstva smatra nalezljive otroške bolezni za manj opasne, kakor so v resnici in postopa včasih skrajno neprevidno. Kolikokrat smo doživeli, da so za difterijo obolelega otroka vodili in nosili okoli, da, pripetilo se je, da so k otroku, ki je ležal bolan za škrlatico, prišli na obisk drugi zdravi otroci. Starši, ki so v to privolili, pač niso vedeli, da so otroke izpostavili smrtni nevarnosti. Tudi pri ošpicah in dušljivem kašlju postopajo ljudje včasih zelo nepremišljeno.

Škrlatica je ena najopasnejših bolezni, ne le ker je čestokrat smrtnosna, temveč tudi zato, ker otroka lahko pohabi za vse življenje, bodisi da ogluší, bodisi da oboli na obistih ali srcu in začne hirati. Enako opasna je bila še pred kratkim difterija in je še danes na deželi, kjer ni vselej mogoče dobiti hitro zdravnika. Kajti cepivo proti davici pomaga zanesljivo le, če se vcepi prvi ali vsaj drugi dan. Koze, ki so svoj čas leto za letom opustošale našo domovino, ugonablajoč na stotine in stotine naših ljudi, so k sreči skoro popolnoma prenehale, odkar je splošno uvedeno cepljenje proti kozam. Tifus je enako opasen otrokom kakor odraslim. O ošpicah, osobito pa o dušljivem kašlju in influenci nam je znano, da slabijo telo in pripravljajo pot jetiki. Na nalezljive bolezni je torej treba obračati mnogo večjo pozornost, kakor se je to doslej godilo.

Najvažnejše je seveda, da se izogibamo vsaki okužbi. Vendar je naglašati, da okužba, ozir. vselitev bakterij sama na sebi še ne zadošča, da se razvije dotična bolezen, treba je namreč, da ima človek neko posebno nagnjenost k dotični bolezni. Res je namreč, da so nekateri ljudje gotovim boleznim nepristopni.

Za smeh in kratek čas

Vse napravi narobe.

Dogodilo se je, da je Brglezu padla tašča v vodo in utonila.

Drugi dan jo je šel Brglez iskat, toda ne po reki navzdol, marveč po reki navzgor. Srečal je Brgleza sosed ter ga vprašal, kaj da dela in Brglez mu je rekel, da išče taščo, ki je utonila.

Raj je Elsafluid — to se zna!

Lekarnar Feller — Stubica!

Sosed je znal z glavo, odšei domu ter rekel drugim sosedom, da je Brglez zaradi izgube tašče gotovo znorel, ker išče taščo po reki navzgor. Prikimali so vsi, se združili ter šli iskat Brgleza. Ko so ga našli, so mu začeli prigovarjati, da je voda taščo nesla vendar navzdol in ne navzgor.

«Prijatelji,» je odgovoril Brglez, «vi me ne boste prepričali, da je voda moja taščo nesla navzdol, ker je vi niste poznali. Dokler je živela, je napravila vse narobe, kar smo ji rekli, in sedaj, ko je utonila, se prokleta motite, če mislite, da je ona splavala po vodi navzdol.

Kaj znajo mati.

Milica: «Moja mamica igrajo na klavir, tvoja pa ne!»

Milan: «Moja pa vzamejo vse zobe iz ust, tega pa tvoja ne morejo!»

Srečen pes.

Mali Jožek reče domačemu psičku: «Oj Perun, Perun, kako je tebi dobro! Ni se ti treba umivati, ne česati, pa tudi v šolo hoditi ti ni treba!»

Izvolitev stanu.

Oče: «Kaj bi bil najrajše?»

Sinko: «Dimnikar!»

Oče: «Kako to?»

Sinko: «Tedaj bi se umival le ob nedeljah!»

LEPOTA

kože, obraza, vrata, rok, kakor tudi lepa rasti las se more doseči samo z razumno nego lepote. Tisočera priznanja so dospela iz vseh dežel sveta za lekarnarja Fellerja:

„Elsa“ lilijino mlečno mlo, najboljšo blago, najčinejše „milo lepote“; 4 kosi z zamo om in poštino 98 K.

„Elsa“ obrazna pomada odstrani vsako nečistost kože, sovine pege, zajedance, nabore itd. ter naredi kožo mehko, rožnatobelo in čisto; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 52 K.

„Elsa“ Tanochina pomada za rast las krepi kožo glave, preprečuje upadanje, lomljenje in cepanje las, zoprečuje prhut, prerano osivelost itd.; 2 porcelanasta lončka z zamotom in poštino 52 K.

Prodajalci dobe, če naroče najmanj 12 kosov enega predmeta, popust v naravi.

Razno: Lilijino mleko 15 K; brkomas 8 K; najčinejši Hega-puder dirja, Klugerja v velikih originalnih skatlah 30 K; najčinejši Hega-zobni prašek v patent-skatlah 30 K; puder za gospe v vrečicah 5 K; zobni prašek v skatlah / K, v vrečicah 5 K; Sacht-dišava za perilo 8 K; Schampoon za lase 5 K; rumenilo, 12 listkov 24 K; najčinejši parfüm po 40 in 50 K; močna voda za lase 58 K. Za te razne predmete se zamot in poština posebe računata.

EVGEN V. FELLER, lekarnar, STUBICA donja, Elsatrg št. 360 40—1 (Hrvaško). 48/144/IIa.

Varčna gospodinja rabi edinole

GAZELA MILO

ki je najboljša in najcenejša!

Delniška glavnica: K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerve: okrog K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metkovič, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Trst, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-racun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje td.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izda:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkulantneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.